LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKISKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Išeina ketvirtadieniais Redaguoja Matas Zujus
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
71-73 South Washington Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. Telefonas: VA 3-8876

GAIRSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION
Published every Thursday
Advertising Rates on Application
71-73 South Washington Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. Phone: 3-8876

Second-Class mail privileges authorized January 16, 1930, at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912.

No. 25. KETVIRTADIENIS, LIEPOS-JULY 30, 1959 VOL. - METAI 43-JI

Dienos Klausimai

Chruščiovas atšaukė savo vizitus Danijai, Norvegijai, Švedijai ir Suomijai, kurie buvo suplanuoti rugpiūčio mėnesį. Mat, šių šalių spauda, kaikurie parlamentarai ir organizacijų lyderiai aštriai kritikuoja Kremlių ir patį Chruščiovą už suktą ir veidmainingą politiką. Skandinavus ypatingai piktina Chruščiovo kalbos, kuriose jis reikalauja Daniją ir Norvegiją pasitraukt iš Šiaurinio Atlanto Organizacijos (NATO), nuatominti savo šalis, tuo tarpu pati Rusija savo ginklavimąsi didina su kiekviena diena ir apie nuatominimą savo kontroliuojamų sričių visai nekalba. Proletariato "vadovui" taip pat nepatinka skandinavų nuolatinis priminimas Lietuvos ir kitų Pabaltijo tautų likimo ir reikalavimai sugražinti laisvę ir nepriklausomybę. Chruščiovas mindžiodamas savo šalies laisves nesigėdija reikalauti, kad skandinavų šalys tą patį darytų ir neleistų jo "didenybės" taip kritikuoti.

* * *

Chruščiovas ir kiti raudonieji labai užpyko ir ant JAV Kongreso už pravedimą rezoliucijos ir ant prezidento Eisenhower už jos pasirašymą, paskelbiant Pavergtųjų Tautų Savaitę, kuri kiekvienais metais bus minima po liepos 4-sios šventės iki "imperialistinis ir agresyvus sovietinis komunizmas pavergtoms tautoms nesugražins tautinę nepriklausomybę ir asmeninę laisvę." Pats Chruščiovas ir jo režimo kontroliuojama spauda savo pyktį demonstravo viceprezidento Nixono kelionės Maskvon išvakarėse ir jam ten nuvykus. Chruščiovas begėdiškai tvirtina, kad tai yra kišimasis į vidujinius Sovietų Unijos ir jos satelitų reikalus, lyg pavergtos tautos savo noru ir laisva valia būtų atsižadėję savo laisvės ir nepriklausomybės, pasirenkant šlykštų svetimą jungą.

* * *

Chruščiovui ir jo klikai koliojant JAV viceprezidentą Nixoną, kaip "panikos ištiktų amerikiečių imperialistų" atstovą, pastarasis, pasiekęs Maskvą, daugiausia kalbėjo apie taiką ir nurodinėjo, kad reikia išmokt sugyvent taikoje, nes kilus naujam karui neliktų nei laimėtojų, nei pralaimėtojų. Betgi pasitarimuose su Nixonu Chruščiovas vis demonstravo savo pyktį dėl pavergtų tautų rezoliucijos ir paskelbtos savaitės. Jis mėgino išaiškint Nixon'ui, kad tokia Kongreso ir prezidento akcija labai pakenkus jo nuoširdesniam priėmimui, taipgi atnaujinus šaltojo karo nuotaikas. Už tą Kongreso priimtą rezoliuciją Nixon'ui akis svilino ir kiti aukštieji komisarai, taipgi sovietinė spauda atakuodama kapitalistinės Amerikos "imperialistinius tikslus—drumstimą pasaulinės taikos." Betgi Nixonas laikėsi savo linijos visur aiškiai pabrėždamas, kad JAV rūpi tik taika, tautų laisvė ir nepriklausomybė. Nixon'as taipgi atvirai išdėstė Chruščiovui ir kitiems sovietų tūzams, kad JAV ir kiti vakariečiai savo teisių Berlyne neatsižadės. Tai buvo reikalinga padaryti, kadangi Chruščiovas kiekviena proga pabrėžia sovietų militarinį pranašumą ir tikisi grasinimais išgąsdinti vakariečius ir išgauti nuolaidų.

* * *

Nixon'as su palydovais atlankė kaikurias Sibiro vietoves ir apsisprendė grįžti per Lenkiją ir čia praleisti bent porą dienų pasimatymams ir pasitarimams su Gomulka ir kitais aukštais pareigūnais. Kadangi prieš pat Nixon'o atvykimą Maskvon Lenkijoj lankėsi Chruščiovas, kurio kalbų klausytis buvo varomi darbininkai ir valstiečiai po prievarta, tai dabar pasirodys, kuris iš jų—Chruščiovas ar Nixon'as—turi lenkuose didesnio populiarumo.

ANGLIJA VĖL TARIASI SU MASKVA DĖL LIKUSIŲ PABALTIJO KRAŠTUOSE TURTŲ

Anglų konservatorių dienraštis "Daily Telegraph" birželio 3 d. paskelbė žinią, kad birželio 7 d. turėjusi išvykti į Maskvą britų delegacija, į kurią įeina Kenneth Weston, finansų ministerijos aukštas pareigūnas, ir Peter Maxey, užsienio reikalų ministerijos Šiaurės Europos departamento pareigūnas. Jie turėsią Maskvoje provizorines derybas nesureguliuotais iki šiol klausimais.

Jų tarpe laikraštis mini jau "eilę metų nesutvarkytą" klausimą apie britų jieškinius ryšium su britų nuosavybėmis Pabaltijo valstybėse—Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje—kurias Rusija prisijungė antrojo Didžiojo karo metu.

Kaip iš pranešimo aiškėja, tos derybos buvusios aptartos jau britų premjero McMillano ir užsienio reikalų ministerio S. Lloyd viešėjimo Maskvoje metu, pasitarimuose su Chruščiovu.

Be Pabaltijo klausimų, naujose derybose liečiamos ir britų pretenzijos Čekoslovakijoj, Lenkijoj, Rumunijoj ir Suomijoj, kurių teritorijų dalis perėjo Sovietų Sąjungos žinion. Taip pat būsią liečiami ir senųjų Lenos srities pretenzijų klausimai.

Toji žinia ir britų delegacijos kelionė į Maskvą Pabaltijo tautas gali tik nustebinti. Maskva visai neturi teisės "pirkti-parduoti" tai, kas jai visai nepriklauso. Tuo labiau reikia stebėtis, kad Londone taip lengvai į tai žiūrima. Kiek atmename, Sovietai jau seniau darė pastangas tokiomis derybomis ir sandėriais pro užpakalines duris išgauti Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą pripažinimą. Iki šiol tai jiems nepavyko. Panašios derybos prieš kurį laiką užsimezgė ir su Danija. Pabaltiečių veiksniai tarptautiniais kanalais darė intervenciją ir tos derybos tarp Kopenhagos ir Maskvos anuomet laikinai nutrūko. Daugiau apie jas nebuvo girdėti. Bet dabartinės derybos tarp Londono ir Maskvos rodo, kad Sovietų Sąjungos vyriausybei tas klausimas labai rūpi jau vien tik propagandiniais sumetimais.

Elta

BALFO APYSKAITOS KOMENTARAS

Biudžetiniai BALFo metai nesutampa su kalendoriniais metais. Jie prasideda liepos 1 d. ir baigiasi birželio 30 d. Mat, vasaros mėnesiais lengviau visokias sąskaitas subalansuoti, apyskaitas sudaryti.

Organizacinė Veikla

Ryškiausias 1958-59 metų BALFo veikloj veiksmas buvo sekmingas BALFo devintasis seimas, įvykęs 1958 m. lapkričio 28-29 dd., Newarke, N. J. Jis įnešė kiek naujovių, stipriai pakėlė idealistų, BALFo rėmėjų, entuziazmą. Tarp ko kita, seimas buvo gausus ir atstovais (99 ir aukomis šalpai (virš 20 tūkstančių dolerių).

Ryškiausia šalpos šaka—individualūs siuntiniai.

BALFas turi keliasdešimt veikiančių skyrių, tris apskritis ir per 1,600 aktyvių narių. Kai kur stipriai pasireiškusi atskira šalpos iniciatyva, Lenkijoj esantiems lietuviams padėti dar nepavyko koordinuoti BALFo rėmuose; ji daugumoje tebėra šalia BALFo.

BALFo Aukos ir Pajamos

Per 12 mėnesių BALFo organizacija turėjo virš 100,000 dolerių pajamų pinigais ir daugiau kaip 200,000 dolerių gėrybėmis, daugumoje rūbais ir JAV valdžios dovanotu maistu.

Metų bėgyje iš šalies nebuvo gauta jokios stambesnės aukos pinigais. Patys lietuviai, aukodami BALFui, nurodydavo ir kaip tas aukas sunaudoti: pavyzdžiui, perduoti mokykloms (per $23,000.00), pasiųsti siuntinius vaistų ar net išmokėti grynais pinigais šelpiamajam. Tais atvejais BALFas atliko tik tarpininko darbus.

Mokyklų Šalpa

Didelę BALFo darbų dalį užėmė persiuntimas nominuotų aukų, bet nebuvo apleistas ir tiesioginis darbas: parūpinti rūbų, maisto, medikamentų ir juos paskirstyti reikalingiesiems. Vasario 16 gimnazijai atsidūrus bėdoje buvo duota ekstra $1,000.00; be to, buvo rūpinamasi CARE organizacijoj išgauti, ir gauta, fizikos-chemijos kabinetams įrengimai. Saleziečių gimnazijai Italijoj paskirta speciali $500.00 BALFo auka bei tarpininkauta gauti iš NCWC kiek maisto ir rūbų bei specialią piniginę paramą.

Ligoniai, Vaikai

Ypatingas BALFo dėmesys buvo nukreiptas į ligonius ir vaikus. 1958 m. Kalėdoms Vokietijoje buvo padalinta 4,000.00 DM tremties vaikučiams, ypač Vargo Mokyklai; suruošta Kalėdų eglutės, suteikta vaikams dovanėlės bei nutarta duoti po 5 ar 10 DM Vokietijoj esantiems ligoniams tol, kol BALFo sąlygos leis.

Vaistų Siuntos

Bene ryškiausias BALFo veiklos bruožas 1958-59 metais buvo vaistų siuntos. Per 12 mėnesių vienaip ar kitaip buvo stengiamasi tarpininkauti ir pasiųsta per 2,000 individualinių vaistų siuntinukų, kurių arti 500 buvo apmokėta BALFo lėšomis, už likusius atsilygino prašytojai, dažnai ta proga aukodami i: BALFui, nes įsitikino, kad BALFas tarpininkauja veltui ir daug dolerių sutaupo siuntėjui. Vaistų siuntų populiarumas aiškinama ir tuo, kad BALFui pavyko gauti maksimalines nuolaidas JAV ir Vokietijoj vaistus superkant. Vaistus nesiunčiant per agentūras taip pat sutaupoma daug išlaidų, o muitais gavėjai nesiskundė, siuntiniai visi, mūsų žiniomis, nuėjo. Iš 2,000 siuntinių tik 5 nepasiekė adresato. Vaistų prašytojams ir užsakytojams reiktų pakartotinai vėl priminti, kad vaistus siųstų tik pagal receptus, o ne kaip kokius saldainius. Su receptais bus daug sutaupoma ir bus išvengta nelaimės. Kaiminkų "gydymo" laikai seniai pasibaigė, dauguma patentuotų vaistų yra labai pavojingi. BALFas savo lėšomis šalpos tikslu be receptų niekam vaistų nesiunčia, tačiau kas pažada atlyginti, tam BALFas gali nupirkti ir išsiųsti vaistus be receptų ir tokius, kokių nori užsakytojas.

Individuali Šalpa

Dabartiniu metu BALFas turi labai sunkų uždavinį: gelbėti lietuvį, kur jis nebūtų—Sibire, Lietuvoj, Lenkijoj, Brazilijoj ar kitur. Tą lietuvį galime pasiekti tiek siuntiniais, kurių 1958-59 metais buvo pasiųsta arti 4,000 į tolimus ir tolimiausius pasaulio užkampius. Čia neįskaitomas maisto ir rūbų paskirstymas Vokietijoj likusiems, kurie gyvena išsisklaidę mažomis grupėmis po visą Vakarų Vokietijos kraštą.

Supirkimas, pakavimas, adresavimas ir panašiai yra labai didelis darbas, kurį turi atlikti tik keli tarnautojai.

Šelpiamųjų Būriai

Beveik visus paketus teko siųsti per "geležinę uždangą". Sibiran nenusiųsta daug, nes arba trūko adresų, arba daugumas sibiriokų jau sugrįžo į Lietuvą, kiti atvyko į Lenkiją, tuos reikėjo šelpti, grįžusius, bet niekur neįsikūrusius. Kai būdavo gauti receptai ar žinia, kad vaistai Sibiro kaliniui reikalingi, Centro Valdyba niekad prašymo neatmetė, o dar stengėsi ir kuo kitu padėti. Buvo pasiųsta 1,717 įvairių siuntinių (ne vaistų), iš kurių 200 knygų siuntų. Siuntoms už geležinės uždangos išsiųsti BALFas išleido per $30,000.00, o su įdėta medžiaga ši suma pašoka iki $80,000.00.

Žvilgsnis Ateitin

BALFas negali jokių šalpos darbų atlikti be skyrių narių talkos. Faktinai beveik visas aukas (išskiriant maistą ir dalį rūbų) surinko ar patys suaukojo BALFo rėmėjai. Jų eilės retėja—pavargsta, išmiršta; tačiau vargas, kaip juodas slibinas užnikęs mūsų tautiečius nei pavargsta, nei numiršta. Jis šakoja ir lapoja, kaip piktžolė prie kiemo vartų: kerti jam vieną šaką, žiūrėk, kita atauga.

Ateičiai vėl reikia prašyt koordinacijos šelpiant Lenkijos lietuvius. Jos pasigesta per visus metus.

Reikia vėl šaukti, žadinti duosnią lietuvio širdį ir 1959-60 metams duoti BALFo šalpos darbams dolerį, penkinę. Vėl reikia prašyti BALFo skyrių valdybas: susimildami, nepavarkite!

Organizacijos taip pat turėtų neužmiršti, kad BALFas yra *Bendras visų reikalas* ir jo darbams skirti ne vien žodinį dėmesį, rezoliuciją, bet ir konkrečią paramą. Liūdna, kai paskaitai garsius suvažiavimus, kur vien valgis kaštavęs virš $10.00 asmeniui, kur buvo diskutuojamas BALFas (ir dažnai baramas), bet niekas su kepure neparinko skatiko šalpai. Prakalbomis dalykų nepatobulinsi, nenušviesi, geriau uždegt kad ir mažą žvakutę, negu tik barti tamsą.

Kun. L. Jankus,
BALFo Reikalų Vedėjas

LADYSMITH, Virginia—Liepos 25-tą Greyhound buso vairuotojas, mėgindamas pralenkti tractor-trailer, susitrenkė su automobiliu. Trys asmenys žuvo, 36 sužeisti. Pats buso vairuotojas R. W. Warthan irgi sužeistas.

MONTREAL, Kanada.—Sekmadienį, liepos 12, nuo širdies trombozo, St. Mary's ligoninėje mirė Lietuvos Kariuomenės Kūrėjas-Savanoris kapitonas Juozas Navikėnas.

READING, Pa.—Liepos 25-tą automobiliaus nelaimėje žuvo Francis P. Collins ir Robert W. Keith.

MRS. STUKAS LAIMĖJO PIRMĄ DOVANĄ

BINGHAMTON, N. Y. — Iš dvidešimt tūkstančių vardų, Mrs. John Stukas (Caroline Rakauskaitė) laimėjo pirmą dovaną (prize) W. N. B. F. Treasure Chest konteste.

Pirmoji dovana (prizas)—dviejų savaičių atostogos bile Sheraton viešbuty ir viskas apmokėta. Stukai pasirinko Los Angeles, California. Liepos 18-tą išskrido lėktuvu, grįš atgal rugpiūčio 1-mą jet lėktuvu.

Laimėtoja kelis kartus buvo suminėta ir jos atvaizdas buvo rodomas televizijoj; išvykstant lėktuvu fotografai ėmė jos paveikslus.

Mrs. J. Stukas yra duktė Susivienijimo veterano, Labdarybės komisijos nario ir ilgamečio 270 kuopos sekretoriaus Prano S. ir Bronės Rakauskų. Stukai ir jų šešios dukrelės taipgi priklauso prie LRKSA 270 kuopos.

Jonas Stukas dirba prie International Business Machines Endicott, N. Y., yra IBM fotografas.

Laimingų atostogų ir laimingai grįžti pas savuosius!

Matęs WNBF televizijoj

NAUJA NARĖ GAUTA TELEFONU

DETROIT, Mich. — Plačiai Detroite žinomi arkitektas Edmundas Arbas, jo žmona rašytoja Alė Rūta ir visa šeima priklauso prie LRKSA 265 kuopos.

Vėliausia dar jų jauniausia dukra buvo neprirašyta. Pašaukiau telefonu, paklausiau kada jauniausią dukrą prirašysit prie 265 kuopos? Atsakė—"bile kada". Kadangi susisiekimas tolimas, patarė prisiųsti aplikaciją, pasakė kokią apdraudą nori paimti. Paaiškinau sąlygas, pasiunčiau aplikaciją, patys išpildę grąžino sekretoriui. Tuo būdu jaunutė Elenutė V. Arbas telefonu prirašyta. Tėvai yra dideli lietuvybės reikalų mylėtojai ir rėmėjai. Jiems didelė garbė priklauso už rėmimą savų organizacijų.

Matas Šimonis, sekr.

JAV SERKETORIUS HERTER liepos mėn. 25 d. atvyko į V. Berlyną, kur praleido savaitgalį ir atidarė vieną naują gatvę buvusio sekretoriaus John Foster Dulles vardu. Kartu šiose iškilmėse dalyvavo ir Mrs. Dulles. Sekretorius Herter berlyniečiams pareiškė, kad nesibijotų, nes JAV ir kiti vakariečiai jų neapleis. *B. Br.*

ROMA.—Liepos 24-tą paskelbta, kad Italijos Krikščionių Demokratų partijos steigėjo kunigo Don Luizi Sturzo sveikata gėrėja. Fašistinio režimo laiku net kelis kartus kėsintasi prieš jo gyvybę. Daug laiko jis praleido, kaip tremtinys, Anglijoj ir J. A. Valstybėse.

JONO RIMŠOS kūrinių paroda birželio 25 dieną buvo atidaryta Buenos Aires mieste, Argentinoje, didžiojo teatro Opera Meno galerijoje. Parodoje vyrauja peisažai iš Nahuel Haupi ežero vietovių, taip pat iš Peru ir Altiplano.

ITALIJOJ plačiai pažįstamas rašytojas, D. Pilla (jo veikalas "Siela už sielą" išverstas ir lietuviškai), rašo populiarų šv. Kazimiero gyvenimą, naudodamasis Lietuvių Saleziečių gimnazijos bibliotekoj turima medžiaga. *E.*

GEN. KUBILIŪNAS, buvęs Lietuvos kariuomenės štabo viršininkas, o vokiečių laikais pirmasis tarėjas, rusų pagrobtas Vokietijoje anglų zonoje, dabar esąs Maskvoje Butyrkių kalėjime.

OKUPOTOJE LIETUVOJE

ATRASTOS LABAI SENOS SODYBOS, kuriose gyventa jau apie tūkstantį metų prieš Kristų. Sodybų liekanos rastos Juodonių piliakalnyje, prie kelio Svedasai-Rokiškis. Tyrinėjimus čia pradėjo 1958 m. Rokiškio kraštotyros muziejaus ir Mokslų akademijos istorijos instituto darbuotojai. Buvo susidurta su medinių, molinių statinių liekanomis, plūkto molio aikštelėmis. Surasta daug įvairių dirbinių, tarpe jų vienas retas radinys, padarytas iš elnio kaukolės ir ragų, tarsi lovelis, užsibaigiąs dviem rageliais. Jo paskirtis tuo tarpu neaiški. Panašių dirbinių kitur iki šiol nerasta. Įdomūs esą ir keramikos radiniai: puodų šukės geometriniais raštais ir juostelėmis gnaibyta keramika. Šiais metais Juodonių piliakalnio tyrinėjimai bus atlikti dar platesniu mastu. Bet jau ir iš tų radinių matyti, kad čia jau prieš 3,000 metų gyventa aukštos kultūros žmonių.

NESUTARIA, KAIP KOVOTI PRIEŠ "RELIGINIUS PRIETARUS." Vilniaus "Tiesoje" tęsiamos diskusijos apie tai, kaip geriausia kovoti prieš religiją ir bažnyčias. Į K. Daukšo siūlymą, kad nėra ko perdaug skirti dėmesio Biblijos demaskavimui, nes tą knygą mažai kas pažįstąs ir skaitąs, atsakė kitas ateistas, kad tąja knyga bažnyčiose vis dėlto esą nuolat remiamasi, be to joje esą tokių dalykų, kurie tinką krikščionybės demaskavimui. Kitas ateistas, A. Gelgaudas, "Tiesoje" pastebi, kad didelis ateistinės propagandos trūkumas esąs tas, kad šioje srityje dirbą žmonės, kurie niekuomet nėra giliai tikėję. Į ateistinę propagandą reikią daugiau įjungti tokius, kurie "patys yra persirgę tikybos liga", reikią skatinti viešas jų "išpažintis". Kad motinos neskiepytų religinius jausmus vaikams, reikią daugiau dėmesio kreipti į moterų švietimą.

LIETUVOS PAVILJONAS visasąjunginėje parodoje Maskvoje, šiemet esąs praplėstas. Žinoma, visa pateikta propagandiniu požiūriu, pabrėžiant "laimėjimus". Knygų skyriuje esanti išstatyta pirmoji lietuviškoji knyga ir, žinoma, dabarties leidiniai. Pereitais metais buvę išleista 1,828 knygos, bendru 11.6 mil. egz. tiražu, bet nepažymėta, kad į tą skaičių įeina ir masiniais tiražais leidžiama literatūriniai menkaverčiai propagandiniai. Buvę leidžiama 60 žurnalų 6.5 mil. egz. tiražu ir 125 laikraščiai metiniu 199 mil. tiražu. Respublikoje esą 3,000 bibliotekų, kurių knygų fondas siekiąs 12.2 mil. egz. Veikią 660 kinų. Ketvirtoje Lietuvos paviljono salėje esą rodoma lietuvių liaudies kūryba, tautiniai audiniai, audiniai, keramika, gintaro ir medžio raižiniai, tautiniai muzikos instrumentai ir kt.

BONOSKIS SVEČIUOJASI, O JO GIMINĖS SIBIRE. Lietuvoje ilgas savaites svečiavosi "pažangus" Amerikos rašytojas Pilypas Bonoskis, kurio tėvai Baranauskai yra kilę iš Lietuvos. Ir dalis jo giminių tebegyvena Lietuvoje, o dalis yra ištremta į Sibirą. Sibiran buvo ištremti Bonoskio teta, pusbrolis, pusseserė. Kai kam leido po ilgų trėmimo metų grįžti, kai kurie ištremtieji giminės Sibire ir mirė. Visa tai Bonoskiui, be abejo, turėjo būti žinoma, kai jis važinėjo po Lietuvą, komunistų vadų globojamas kaip "raudonasis" rašytojas. Tiesa, žiniomis iš Amerikos, Bonoskis amerikiečių literatūroje yra nežymi figūra.

JAU TREČIOJI MERGAIČIŲ PARTIJA IŠ LIETUVOS Į KAZACHSTANĄ. Vilniaus radijas birželio 16 d. pranešė, kad tą dieną iš Vilniaus į Kazachstaną išvežta trečioji mergaičių partija, viso apie 150 mergaičių. Išvyko nuolatiniam darbui", taigi ne sezoniniams darbams, bet pastoviam apgyvendinimui. Viena jų radijo bendradarbiui pareiškusi: "Aš su tūkstančiais merginų norėjau vykti ten, kur šaukia partija". Pažymėtina, kad išvežamos mergaitės Kazachstane bus "įdarbinamos" toli gražu ne savose profesijose, bet dažnai visai svetimose.

ŠILUVOS ATLAIDAI VIS DAR GAUSIAI LANKOMI, kaip paaiškėjo iš Vilniaus radijo pranešimo birželio 23 dieną. Atlaidai įvyksta vis rugsėjo mėnesį. Nors dabar lankytojų esą kiek mažiau, kaip anksčiau, bet vis dar daug žmonių suvažiuoja. Tačiau kalbėtojas save ramino: "Negrįžtamai praėjo stebūklų ir tamsių prietarų metai."

Elta

MOKSLINES EKSPEDICIJAS išsiuntė į įvairias vietoves Mokslų akademija įvairiems augalams rinkti ir tirti. Medžiaga bus panaudota ruošiamam 6 tomų veikalui "Lietuvos flora".

KAI KURIE LIETUVOS ATEIZMO PROPAGANDININKAI buvo nuvykę į visasąjunginę konferenciją Maskvoje, kuri svarstė mokslinio ateizmo klausimus.

LIETUVIŲ LIAUDIES DAILĖS PARODA bus suruošta Varšuvoje. — Rugpiūčio mėnesį iš Lenkijos į Vilnių bus atvežta J. Mateikos kūrinių paroda.

VILNIUJE įvyko Pabaltijo architektūrinių paminklų apsaugos ir restauravimo metodinė konferencija. Perskaityta apie 18 mokslinių pranešimų.

"JAUNOSIOS MOTERS MOKYKLA" įsteigta Panevėžyje. Panaši mokykla veikianti jau Kaune.

Elta

LIETUVOJE MIRĖ ELZĖ OZELIENĖ-LAPINAITĖ

Klaipėdos krašte (Priekulės parapijoje) neseniai mirė Elzė Ozelienė-Lapinaitė, Dr. K. Ozelio našlė. Kilusi iš žinomų lietuvininkų Lapinų šeimos, ji ilgus metus dirbo įvairiose institucijose Lietuvoje ir užsienyje. Jos vyras Dr. K. Ozelis yra buvęs Šilutės apskrities viršininkas ir Klaipėdos krašto direktorijos tarėjas.

Karo metu Ozeliai, gyvendami Berlyne, dalyvavo lietuvių gyvenim. Ozelienė buvo Lietuvių Sąjungos Berlyne reikalų vedėja iki pat karo pabaigos ir nesitraukė iš Berlyno nė frontui priartėjus. Sovietams užėjus, niekas jiems iš pradžios neatsitiko. Tik kai į Berlyną buvo įžygiavę vakariečiai, į jų butą (amerikiečių valdomajame sektoriuje) atvyko grupė karių, kurių uniformos buvo panašios į amerikiečių karių, ir abu Ozelius išvežė į sovietų valdomą sektorių. Dr. Ozelis 5 metus buvo išlaikytas Sachsenhauseno kacete ir po to 1951 m. rugsėjo mėn. mirė, o jo žmona buvo išsiųsta į Sovietų Sąjungos gilumą ir ten išlaikyta apie 6 metus. Grįžusi į Lietuvą, apsigyveno pas savo gimines Klaipėdos krašte, kur dabar ir mirė.

Esamomis žiniomis, ji dėjusi pastangų patekti į Vakarus kartu su tais klaipėdiečiais, buvusiais Vokietijos piliečiais, kuriems leista iš Lietuvos išvykti. Bet mirtis sutrukdė tą numatymą įvykdyti. *E.*

HOUSTON, Texas. — Liepos 25-26 dienomis uraganas Debra nusiaubė Texas ir Louisianos valstybes ir padarė milijoninių nuostolių. Vietomis uraganas siautė virš 100 mylių per valandą smarkumu. Daugiausia nukentėjo Freeport ir Galveston miestai su apylinkėmis.

MŪSŲ PIRMTAKŪNAI PALIKO MUMS SEKTINĄ SUSIVIENIJIMO MEILĖS PAVYZDĮ

"GARSAS"

OFICIALUS LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE ORGANAS

LITHUANIAN WEEKLY,
published by Lithuanian R. C. Alliance of America

Išeina ketvirtadieniais. Redaguoja Matas Zujus
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija talso savo nuožiūra.
Nespausdintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant.

LIETUVIŲ TAUTA TEBĖRA GYVA

J. Kajecko, Lietuvos Atstovo, žodis pasakytas JAV Paviljono Chicagos Tarptautinėje Parodoje atidarymo proga 1959 m. liepos mėn. 3 d.

(Pabaiga)

Vidutinis miesto gyventojo uždarbis tesiekia 400-500 rublių mėnesiui. Kolukiečių, kurie sudaro apie pusę visų gyventojų skaičiaus, pereitais metais vidutinis uždarbis, anot Sniečkaus, 2½ rublio ir 2-3 kg. javų dienai. Gi rublio perkamoji galia maždaug lygi 10 lietuviškų prieškarinių arba 1 amerikoniškam centui. Tuo tarpu lašinių kg.—30 rb., silkių—10-13 rb., cukraus—10 rb. ir t.

Jei okupuotoje Lietuvoje kurių prekių pagaminama daugiau, negu prieš karą, tai ne lietuviškai rinkai, bet, bolševikų žargonu tariant, plačiajai tėvynei. Ten lietuviški audiniai, batai ir kitos prekės plaukia. Lietuvos darbininkas Maskvos tik baudžiauninkas.

Skelbiami mokyklų ir mokinių skaičiai kalba už jų padidėjimą. Bet, padidėję jie būtų ir laisvėje gyvenant, juo labiau, kad nepriklausomai Lietuvai nebūtų 600,000 galvų nubyrėję. Pažangos keliu ir nepriklausoma Lietuva mokėjo eiti ir dargi spartesniu negu Sovietų režimo tempu. Tai viena. Gi humanistinių mokslų srityje aiškus nuosmukis Lietuvoje, palyginant su laisvės laikais. Vos prieš porą mėnesių okupuotos Lietuvos tariamas Teisingumo, tikriau Neteisingumo ministeris, Litas, nušiskundęs teisininkų stoka. Per visą okupacijos laikotarpį nei vienas nėra gavęs daktarato laipsnio. Priežastis glūdi tame, kad Maskva skaito, kad lietuviams teisininkai nereikalingi, nes tos profesijos darbas rezervuotas rusams, ištikimiems režimo rėmėjams. Tai rodo neseniai paskelbtos taisyklės apie sąlygas pastoti į aukštąsias mokyklas. Konkursiniuose kvotimuose, istorijos, filosofijos, teisės ir kultūros švietimo specialybėms, nulemia rusų kalba ir literatūra (žodžiu ir raštu). Negi, baigęs mokyklas lietuvis su lietuvių dėstomąja kalba begali nukonkuruoti šiose specialybėse aplinkantį rusą. Pirmenybė atitenka baigusiems rusiškas, ne lietuviškas mokyklas.

Gi tam tikras skaičius baigusių speciales mokyklas darbo Lietuvoje išviso negauna. Jis jiems tik Rusijos gilumoj pasiūlomas. Iš tokių mokyklas baigusių Lietuvai jokios naudos ir jų į bendrą statistiką įtraukimas yra apgaulė. Be to, mokyklos rusinimo ir bolševikinimo priemonė.

Per tokią prizmą bolševikų tariamos pažangos bei gerbūvio skaitlines perkošus, paaiškėja, kad ji daugumoj tėra tik mitas ir melas. Mes geresnę būklę karo išvakarėse Lietuvoje pažinom. Dalinai dėl to priežasties ir užsienietis į Lietuvą neįsileidžiamas, nes tai gręstų sugriauti jų mitus.

Šioje parodoje Lietuvos paviljono pasirodymas, supuola su dviem pažymėtinais įvykiais. Šiandien mes JAV Nepriklausomybės išvakarėse.

Šis paviljonas pasaulį išvydo ir kito žmogaus jubiliejaus ženkle. Šie metai—Lincolno metai, 150 metų nuo jo gimimo dienos. Lincolnas Illinojaus sūnus, bet jis priklauso visam pasauliui, visiems amžiams. Jis ypač priklauso pavergtam pasauliui. Jis priklauso Lietuvai lygiai, kaip priklauso ir šviesios atminties John Foster Dulles, nes tuodi vyrai pasiėsventė pavergtam žmogui.

Dar prieš 100 metų Lincolnas apibudino ano meto carų veiklą vengrų laisvės kovotojų atžvilgiu "neteisėtu ir nepateisinamu kišimosi į kitos tautos reikalus." Jis šiandien gyvas būdamas pasmerktų ir raudonųjų carų Pabaltės tautų užgrobimą.

Kada Lietuva kėlėsi, Milašius prisipažino lietuviu esąs. Jis viešoje kalboje Paryžiuje prieš 40 metų pareiškė: "Broliai prancūzai, jūs man nurodėte pareigos kelią Lietuvai." Amerikos lietuvis galėtų Lincolno jubiliejiniais metais ir Amerikos Nepriklausomybės sukakties išvakarėse, irgi, pasakyti: "Ačiū Tau, Lincolne, kad savo veiklą primeni lietuviui pareigą Lietuvos atžvilgiu. Lietuvių paviljonas, vienas tos malonios pareigos reiškinių.

Darius-Girėnas paaukojo Lituanikos žygį atgimusiai Lietuvai. Aš manau įspėsiu visų jūsų norą tvirtindamas, kad šiandien atidarytas paviljonas aukojamas, irgi, Lietuvos garbei, jos kenčiančiai tautai ir jos neabejotinam prisikėlimui.

Aš tik ką turėjau garbės ir didelio malonumo priimti iš gerbiamo p. Rudžio, buvusio Illinois Prekybos Rūmų pirmininko, didelę ir simbolišką dovaną, skirtą Lietuvos paviljonui papuošti, Lietuvos trispalvę ir Amerikos žvaigždėtąją vėliavą. Tai padaryta ir simbolišku metu, Amerikos Nepriklausomybės sukakties išvakarėse. Abi tos vėliavos artimos ir mielos lietuvio širdžiai. Didesnės dovanos padaryti nebeįmanoma.

Pavergtam lietuviui šiandien uždraustaitiesti ranką į savo pamėlę Trispalvę. Jis netektų ir rankos ir galvos. Lietuvių tauta žino, kad garbingos Amerikos vėliavos užuovėjoj nepriklausoma Lietuva tebegyva ir čia laisvai tebeplevėsuoja Lietuvos valstybės vėliava. Ji žino, kad Amerikos lietuvis tiki, aukojasi ir nevaržomas dirba Lietuvą prikelti.

Kada Chicagos paroda pasibaigs, aš prašyčia Lietuvos paviljono vadovybę ir dėkingas jai būsiu, jei ji malonės perleisti tiedvi brangenybes Lietuvos Pasiuntinybės, Washingtone, globai. Kai laisvės aušra patekės Tėvų Žemėje, šios istoriškos vėliavos bus dėkingos lietuvių tautos atatinkamai pagerbtos laisvoj, nepriklausomoj Lietuvoj, Gedimino kalne, Vilniuje.

ANTISEMITIZMAS SOV. SĄJUNGOJE SUSTIPRĖJĘS

Nors Sovietų Sąjungoje antisemitizmas teoretiniai yra baudžiamas, bet praktikoje jis tam tikrais laikotarpiais pasireiškia tai stipriau, tai silpniau. Kaip rašo "Frankfurter Allgemeine" (birželio 10 d.), šiuo metu antisemitizmas Sovietų Sąjungoje esąs sustiprėjęs. Žydams prikišama, kad jie simpatizuoja "imperialistinei ir reakcinei" Izraelio valstybei (santykiai tarp Kremliaus ir Izraelio šiuo metu yra kiek pašliję). Pamėgdžiodami Kremlių, ir kai kurie satelitai ėmėsi taktikos, nukreiptos prieš žydus. Pavyzdžiui, Rumunija sustabdė žydų emigraciją į Izraelį, kurią anksčiau leido. Tik Lenkija laikosi šiek tiek palankesnės žydams politikos. *E.*

"CZAS" (Winnipeg) gegužės 13 dieną smulkiai informavo apie Londone išėjusį leidinį "Alma Mater Vilnensis", kuriame yra daug medžiagos netik apie Vilniaus universitetą, bet ir apskritai iš Lietuvos praeities. Paliečiamos Lietuvių - Lenkų unijos, Vilniaus kunigaikštijos valstybinės kaibos, tautybių santykių ir kitos įdomios temos, žinoma, nušviečiant jas lenkiškų autorių požiūra. *E.*

KOZLOVAS, CHRUŠČIOVAS, ŽENEVA

Kiaušinių Nevertas Kozlovas

Kozlovo kelionė J. A. Valstybėse, Chruščiovo viešnagė Lenkijoje ir atnaujintos Ženevos derybos yra trys temos, kurias šiomis dienomis kedena didžioji pasaulio spauda.

Sovietinių viršūnių atstovo Frol Kozlovo lankymasis Amerikoje nieko naujo neatnešė. Čia jį, kaip ir jo pirmtakūną—Anastą Mikojaną vieni pasitiko išskėstais glėbiais ir bučiniais, o kiti nedraugiškais plakatais bei šūkiais. Tiesa, šį kartą sovietinis svečias nesusilaukė kiaušinių atakos, gal būt todėl, kad kai kurie teigė, jog tokiam nevertingam svečiui esą gaila eikvoti brangias prekes. Tačiau jis čia susilaukė stiprios žodinės atakos iš Michigano Mennen Williams, kuris Sovietų Sąjungos atstovą buvo gerokai prirėmęs prie sienos. Bet, kaip paprastai, geras akis turį sovietų svečiai moka išsisukti iš kebliausių padėčių, taip ir šis sugebėjo kalbą nukreipti kita linkme.

Išvažiuodamas iš "kapitalistinės" šalies, Kozlovas palaikė savo "boso" Chruščiovo nuomonę, kad prezidento Eisenhowerio anūkai jau gyvens socialistinėje (t. y. komunistinėje) santvarkoje. Jis pareiškė ir kitą gana drąsų teigimą, jog Amerikoje jis matęs taikos ištroškusius amerikiečius, lygiai kaip ir savo taikingos krašto liaudies tarpe. Svečio galvoje nieko nepasikeitę ir jis sakosi išsivežęs tokią pačią nuomonę apie Ameriką su kuria jis čia buvo atvažiavęs.

Vietoje Vodkos—Apelsinų Sunka

Chruščiovo viešnagė Lenkijoje, kaip iki šioliai atrodo, nebuvo tokia sėkminga, kaip kad jo padėjėjo Kozlovo. Liepos 15 dieną sustojęs Lenkijos pramonės centre—Katovicuose savo kalba jis nepaliko rimtesnio įspūdžio jo sutikti atėjusiai negausiai publikai. Kada sovietinis "bosas" pareiškęs irgi buvęs angliakasiu ir armijos generolu, žmonės burnas užsiėmę prunkštė juoku. Kaip pranešama, 66 metų amžiaus komunistų vadas čia atrodęs labai nuvargęs ir be didesnių gyvumo ženklų.

Ir tos pačios dienos vakare jo garbei suruoštame bankete jis tebuvo dar gerokai išbalęs ir vietoje mėgstamosios vodkos—tegėręs tik apelsinų sunką, o įprastinius tostus atlikęs su vengriško vyno pripildyta taure. Jis taip pat sunkiai įskaitęs ir į surašytą tekstą savo kalbos metu, kas patvirtina paskutiniu metu pasklidusias kalbas apie silpnėjančią Chruščiovo sveikatą ir draudimą jam vartoti stipresnių alkoholinių gėrimų.

Negaluojantis Chruščiovas negalėjo palikti gerą įspūdį vis daugiau laisvės bereikalaujančių lenkų tarpe.

Sena Gromyko Plokštelė

Ženevos padangėje, tik atnaujinus derybas, atsirado naujų debesėlių, kurie gaubė ir pirmąjį pasitarimų laikotarpį. Vakariečiams pasiūlius tuoj eiti prie slaptų derybų, Sovietų Sąjungos atstovas Gromyko pareikalavo, kad į šiuos slaptuosius posėdžius būtų įsileisti ir Rytų bei Vakarų Vokietijų atstovai—patarėjai. Šis klausimas sukėlė daug diskusijų ir nutęsė pačių pagrindinių derybų eigą. Vakariečiai šiame reikale, kaip atrodo, žada nenusileisti, o Herteris net pareiškė, kad jis dėl to yra pasiryžęs ginčytis nors 3 savaites.

Prezidentas Eisenhoweris liepos 15 d. spaudos konferencijoje pareiškė, kad jis Berlyno klausimą laiko pirmoje vietoje ir tik po to einantis viršūnių pasitarimų klausimas. Prezidentas pasisakė, kad jeigu tik Ženevos antroje pasitarimų dalyje bus pasiekta progresas, tada bus galima galvoti apie Amerikos, Rusijos, Britanijos ir Prancūzijos vadų pasitarimus. Tačiau tai bus daroma tik po susitarimo Berlyno klausimu.

Prezidentas Eisenhower konferencijos metu pažymėjo faktą, jog antroji pasitarimų sesija prasidėjusi "lėtu žingsniu" ir jis "nematantis jokių viltingesnių žymių debesyse". Tačiau jis vis dėlto kartu su sekretoriumi Herteriu bandysiąs atsiekti vienokio ar kitokio susitarimo.

Edv. Šulaitis

Į SPORTĄ IŠ ARČIAU PASVELGUS

EDVARDAS ŠULAITIS

Sportinio idealo vardan, mes pasižadame kovoti taurioje olimpinėje dvasioje ir laikytis sportinės drausmės taisyklių. Sportinis judėjimas tejungia mūsų gretas; Augščiausiojo padedami, stengsimės išlaikyti savo širdyse gaivią Tėvynės meilės ugnį ir išlikti tikrais jos sūnumis ir dukromis",—tokius žodžius kartoja šio krašto lietuviai sportininkai susirinkę į metines Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynes, šiemet vykdomas jau devintąjį kartą.

Prieš 10 metų Šiaurės Amerikoje sucementuotas organizuotas lietuvių sporto judėjimas iki šių dienų išsivystė į gana brandų vienetą, kuris yra daug prisidėjęs prie lietuvių vardo garsinimo kitataučių tarpe ir fizinių bei tautinių apraiškų ugdymo jaunuose kūnuose. Šiandien jau beveik visose didesnėse lietuvių kolonijose veikia lietuvių sporto klubai, apie save subūrę veikliausiąjį bei brandžiausiąjį jaunimą. Šiuo metu lietuvių sporto organizacija, kuriai vadovauja Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetas, yra viena iš didžiausiųjų jaunimo tarpe ir turi apie 1,000 narių.

Kalbant apie Šiaurės Amerikos lietuvių sportinę veiklą, kuri pasireiškia metinių žaidynių (dviejomis dalimis) organizavimu, dalyvavimu Pabaltiečių varžybose, pasirodymu įvairiose mažesnės apimties lietuvių, amerikiečių bei kitų tautų sportininkų ruošiamose rungtynėse. Čia tenka iškelti sportininkų leidžiamą laikraštį "Sporto Žinias", jų ruošiamus suvažiavimus, koncertus, gegužines, vakarus ir kt. Šiemet Šiaurės Amerikos lietuviai krepšininkai išsileido į didelę sportinę kelionę, kurios metu aplankė 5 Pietų Amerikos valstybes, ten sužaidžiant eilę rungtynių su lietuvių bei vietinių sportininkų komandomis. Sportininkai čia buvo pirmieji, kurie pralaužė ledus glaudesniam bendradarbiavimui tarp tolimesnių kraštų lietuviškojo jaunimo.

Praėjusiais metais mes minėjome 20 metų sukaktį nuo pirmosios Tautinės Olimpiados Kaune. Jos metu buvo skaityta priesaika, kuri ir šiandien mums daug ką pasako ir yra aktuali visiems lietuviams sportininkams. Štai, jos žodžiai:

"Mes, Laisvosios Lietuvos ir pasaulio kraštų lietuvių jaunimas, jausdami tautos šauksmą burtis į vieną šeimą, susirinkę Pirmojon Tautinėn Olimpiadon dvidešimtaisiais Lietuvos laisvės metais, žinodami sunkius Lietuvos kovų kelius dėl jos buvimo ir nepriklausomos Valstybės atstatymo, didingos praeities gaivinami, lenkdami galvas Tautos Karžygiams, aukbjusiems jėgas ir gyvybę Lietuvių Tautos laisvei apginti,

p r i s i e k i a m e

būti ištikimi amžiniems Lietuvių Tautos siekimams, ugdyti jėgas Tautos siekimams vykdyti, visur ir visuomet saugoti ir ginti Tautos garbę, varžydamiesi su pasaulio pranašaisiais, ryžtis juos pralenkti, tvitčiau, greičiau, gražiau tarnauti Lietuvai, te Visagalis mums tai padeda."

Ši olimpiada, gaila, tada buvo paskutinioji, nes Lietuvą ištikusios nelaimės, neleido lietuviams sportininkams daugiau susirinkti savoje žemėje. Tačiau ši priesaika, paskirų lietuvių sportininkų įvairiose žemės rutulio dalyse yra išpažįstama ir vykdoma. Šiandien tolimajame Australijos kontinente, Brazilijoje, Argentinoje, Urugvajuje, Anglijoje, Kanadoje, Amerikoje ir kituose kraštuose—vienur daugiau, kitur mažiau lietuviška sportinė ugnis kurstoma ir gaivinama.

Šiemet mes minime 20 metų sukaktį nuo kito gana svarbaus mūsų sportinio įvykio—III Europos krepšinio pirmenybių meisterio vardo laimėjimo. 1939 m. Kaune lietuviai pakartojo šią didžiąją pergalę, kurią pirmu kart buvo pelnę 1937 m. Rygoje. Ko yra verti šie dideli laimėjimai čia aiškinti nereikia, nes jų vertė yra giliai jaugusi kiekvieno bent šiek sportu besidominčio lietuvio širdyje.

Daug būtų galima priraašyti apie lietuvių sportininkų gražius pasirodymus nepriklausomoje ar okupuotoje Lietuvoje ir įvairiuose užjūrio kraštuose. Tačiau tai nėra šio straipsnelio paskirtis, nes čia mes norime duoti tik paskatinamųjų minčių, kurios padėtų mūsų jaunimui susidomėti sportu, o vyresniesiems duotų paskatinimo remti jų žygius.

Belgų kardinolas Mercier, kalbėdamas į belgų jaunimą ir kelbdamas jų ryžtingumą kilniesiems tautos ir sporto idealams siekti, sakė:

"Visi varžybiniai pasireiškimai aikštynuose, nėra eilinis žaidimo parodymas, bet gyvoji jaunimo mokykla. Čia pralaimėjusieji ar laimėtojai vienas kitam tik padeda atsiekti vieno ir to paties idealo ir vienas kitam nuoširdžiai spaudžia ranką už solidarumą kovoje. Čia suvaldomi žemesnieji palinkimai—pyktis, egoizmas . . . Iš čia išsinešama gausus ir vaisingas derlius tų moralinių dogmų kilnumo, kuriomis jaunosios sportinės jėgos kuria sportinių asmenybių viršūnes."

O popiežius Pijus XII 1952 m. Romoje įvykusio italų tautinio sporto ir fizinio auklėjimo mokslinio kongreso dalyviams specialios audiencijos metu kalbėjo:

"Sporto ir gimnastikos artimiausias tikslas—išauklėti, išvystyti, sustiprinti kūną; tolimesnis tikslas—šitaip paruošto kūno iš sielos pusės panaudojimas asmens vidinio ir išorinio gyvenimo išvystymui; galutinis tikslas—kaip ir kiekvienos žmogaus veiklos—priartinti žmogų prie Dievo."

Prie augščiau pacituotų žodžių būtų sunku ką nors pridėti, nes jau vien tik iš jų galime pajusti sporto svarbą įvairiose gyvenimo apraiškose. Tik tenka palinkėti, jog ir lietuvių tarpe jis laikui bėgant susilauktų didesnio dėmesio ir kad šioje srityje mes neatsiliktume nuo kitų kultūringų tautų.

DIDESNIS SKAIČIUS LENKŲ GALĖS VYKT Į UŽSIENIUS

Lenkija jau ir pastarais keliais metais lengviau savo piliečius išleido į užsienį, negu kiti satelitiniai kraštai. Pereitais (1958) metais gavo pasus ir vizas į užsienį daugiau negu 130,000 asmenų. Dabar Lenkijos seimas priėmė naują pasų įstatymą, kuris keliones į užsienį dar labiau palengvinsiąs. Norintiems vykti į užsienį netiek pasai sudaro sunkumų, kiek menka lenkų valiutos vertė. Valdžios bankai labai sunkina svetimos valiutos įsigijimą. Turint galvoje, kad į Lenkiją yra ne mažai repatrijavę buvusių *Lietuvos* gyventojų, galima spėti, kad vienas kitas iš jų ateityje lankysis ir Vakaruose (žinoma, jei gaus pasą ir turės valiutos). Tai jau bus nauja kategorija žmonių, atvykstančių iš Rytų į Vakarus.

E.

MASKVA IŠLEIDŽIA MIRUSIUOSIUS

Latvių spaudos žiniomis, Maskva davusi leidimą 14 latvių, 6 estams ir 1 lietuviui iš Pabaltijo persikelti į Australiją pas giminės. Leidimo išrūpinimas tiek ilgai truko, kad vienas latvis tuo tarpu jau mirė. Esą pažymėtina, kad dabar išleidžiamoje iš Pabaltijo grupėje yra ir jaunesnio amžiaus asmenų. Iki šiol retkarčiais išleisdavo tik senesnio amžiaus asmenis.—Sovietų Sąjungos įstaigos Australijos imigracijos pareigūnams pareiškusios, kad šitie išleidžiamieji esą tik pradžia akcijos, kuri būsianti ateityje plečiama. *E.*

IŠ VILNIAUS "TIESOS" RAPORTAŽO galima išskaityti, kad kai kur net atsakingi partiniai darbuotojai neskaito žurnalo "Komunistas", iš viso esą daug partiečių, kurie neprenumeruoja ir neskaito partinės spaudos.

LIETUVOS ARTISTŲ GRUPĖ IŠVYKO Į KAZACHSTANĄ, vadovaujant artistui E. Juškevičiui. Tai "estradinių artistų" grupė, su akrobatais ir žonglieriais.

PIRMIEJI LIETUVOS GYVENTOJAI LIETUVOJE gyvenę Dzūkijos krašte, dėstė Vilniaus radijas birželio 22 dieną. Tai esą išaiškinta senovės iškasenomis.

UŽSIENIO LATVIŲ ORGANIZACIJOS protestuoja prieš Rygos katedros nacionalizaciją. Šioje evangelikų bažnyčioje įrengiama koncertų salė. *E.*

TREMTIS DAR IR ŠIANDIEN NĖRA PASIBAIGUSI

1941 metų birželio mėnesio masinius Lietuvos žmonių trėmimus į Sovietų Sąjungą nustosime minėti nebent tik tuomet, kai Lietuva vėl bus atgavusi laisvę, arba—kai jau nebus nė vieno lietuvio. O iki tol juos netik patys atminsime, bet ir pasauliui priminsime kaip įrodymą, kokiais būdais Maskva skriaudžia mažas kaimynines tautas, patekusias į sovietines reples.

Anie birželio trėmimai buvo itin šiurpūs, nes kelių dienų būvyje buvo išplėšti iš savo šeimų ir savo šeimų dešimtys tūkstančių tautos žmonių, vyrų, moterų, vaikų. Kaip gyvulius sukimšo juos į vagonus ir išgabeno į Sovietų Sąjungos vidaus sritis, į Sibirą ir kitur,—tik dėlto, kad jie buvo lietuviai. Daug žuvo jau pakeliui ar prievartos darbų stovyklose. Kai kuriose stovyklose žuvo iki 80 procentų visų kalinių—tremtinių. Iš tų trėmimų nedaug kas gyvas liko ir grįžo tėvynėn.

Bet tai dar nebuvo patys didžiausi trėmimai. Sovietams antrą kartą įžygiavus į Lietuvą (1944 metais), eilę metų buvo vykdomi masiniai trėmimai, kurie apėmė jau šimtus tūkstančių žmonių. Ir iš tų trėmimų daug kas žuvo, o tie, kuriems buvo lemta gyviems ar pusgyviems iš prievartos darbų pasiliuosuoti, irgi ne visi galėjo grįžti į Lietuvą.

Bet ir grįžus į Lietuvą daug kam "katorga" nesibaigė. Dargi buvo atsitikimų, kad dar ir antrą kartą žmonės buvo tremiami į Sibirą. Bet lietuvis, nors ir ujamas ir mėtomas, išsiilgsta savo tėvynės ir, net sunkiausiomis sąlygomis nori gyventi savo tėvų žemėje, nors ir svetimos valios valdomoje tėviškėje.

Maskvai ir Lietuvos komunistų vadams per kelioliką metų nepavyko išrauti iš Lietuvos gyventojų lietuviškumo sąmonę, padaryti žmones piliečiais be tėvynės. Lietuvoje iki šiandien neprigijo nei komunizmas, nei sovietizmas. Įdomu, kad net jaunoji karta, kuri nepriklausomos Lietuvos gyvenimo nė nepažįsta, nesidavė plačiai palenkiama komunizmui. Be reikalo komunistų vadovybė jaunimui priekaištauja, kad jis, girdi, pasiduodąs "kapitalistinio" pasaulio įtakai, "buržuazinėms, nacionalistinėms atgyvenoms", be reikalo partijos vadovybė net savo partiečius įspėja nepasiduoti "revizionistinėms tendencijoms"—yra aišku, kad lietuvių tautos žmonės ir nelaisvės sąlygose—ir teroriznojami ir glostomi—išlaiko tautinę sąmonę.

Daugeliui lietuvių tremtis dar ir šiandien nėra pasibaigusi. Net ir tie tautiečiai, kuriems lemta buvo patekti į laisvuosius Vakarus, tebegyvena skaudžios tremties sąlygose. Grįžti į svetimųjų valdomą Lietuvą jie nenori ir negali, o likdami užsienyje, kad ir laisvajame pasaulyje, visą laiką turi rūpesčių su jaunimo nutautėjimo pavojum, su neviltim, kankinami tėvynės ilgesio. Ir nežiūrint visų sunkumų, viso ribotumo gyvenant svetimoje padangėje, užsienio lietuviai puoselėja savo kultūrines, tautines vertybes ir išlaiko lietuviškumo ugnį gyva.

Elta

Labai Svarbus Pranešimas

Lietuvių Prekybos Bendrovės Londone vadovybei malonu pranešti, kad ji yra susitarusi su viena didžiųjų Anglijos audimo fabrikų pagaminti Lietuvių Prekybos Bendrovei 75,000 jardų **EKSPORTINĖS RŪŠIES VILNONĖS MEDŽIAGOS.**

Remdamiesi ilgu savo patyrimu ir žinodami, kas mėgstama Lietuvoje, toms medžiagoms esame parinkę specialų raštą—dvigubus ypač švelnius ruoželius. Taip pat ir naujas spalvas esame parinkę ypač patrauklias: melsvą, tamsiai rudą ir tamsiai pilkšvą.

Visos tos medžiagos turi įrašą "Made in England".

Nepaisydama tai, kad tos medžiagos yra žymiai aukštesnės rūšies ir daug brangesnės, Lietuvių Prekybos Bendrovė nusprendė siūlyti jas visiems lietuviams standartiniams siuntiniams sudarinėti nepakeltomis kainomis.

Kadangi dar yra daug tokių lietuvių, kurie nori užsisakyti mūsiškį "Specialų standartinį siuntinį", kurį sudaro 23 jardai medžiagos, Lietuvių Prekybos Bendrovė nusprendė skirti tam reikalui 23,000 jardų medžiagos, iš kurios bus galima sudaryti 1,000 "Specialių standartinių siuntinių. Toki siuntinį sudarys 23 jardai NAUJŲ EKSPORTINĖS RŪŠIES VILNONIŲ MEDŽIAGŲ DVIGUBAIS RUOŽELIAIS 7 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams tiktai už

$79.00

įskaitant į tą sumą visus mokesčius. Užsakytojas gali pasirinkti tokias spalvas, kokios jam patinka.

Mūsiškį "Specialų standartinį siuntinį" gali užsisakyti kiekvienas, vis tiek, ar jis yra mūsų klijentas, ar kitos firmos.

Pareikalavusiems mes nemokamai siunčiame tų naujųjų medžiagų pavyzdžius, standartinių siuntinių kainoraštį ir savo NAUJĄJĮ BENDRINĮ KATALOGĄ.

Norėdami duoti progos pasinaudoti tuo siuntiniu ir tiems, kurie tuojau pat negali užsisakyti, gavę bent $1.00 užstato, galėsime 3 mėnesius laukti paties užsakymo.

Mes patikriname, kad SIŲSIME TIK TAS MEDŽIAGAS, KURIAS REMDAMASIS PAVYZDŽIAIS BUS PASIRINKĘS UŽSAKYTOJAS.

Mes būsime dėkingi, jei nuolatiniai mūsų klijentai, prašydami NAUJŲJŲ MEDŽIAGŲ pavyzdžių, laiškuose pažymės, kad jie jau yra nuolatiniai mūsų klijentai.

Mums taip pat malonu painformuoti visus siuvamųjų mašinų siuntimu besidominčius savo klijentus, kad mes siunčiame rankines ir kojom minamąsias **"Singer" siuvamasias mašinas**, kurių muitas yra čia apmokamas.

Mums vis dar būtų pageidaujami atstovai J. A. V. ir Kanadoje. Prašom rašyti.

LITHUANIAN TRADING COMPANY

1a, Hunt Street, London, W. 11, Great Britain

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMAS AMERIKOJE IR LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

JONAS PIPIRAS (Slapyvardis "Batas")

(Šio rašinio autorius J. Pipiras yra laimėjęs pirmąją premiją pradžios ir aukštesniųjų mokyklų moksleiviams skirtame rašinių konkurse.—Redakcija.)

Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimui priklausau nuo 3-jų metukų, esu devynius metus jo narys. Skaitaus "senas vilkas" ir netik žinau apie jį iš tėvelio pasakojimo, bet paskaitau vieną kitą straipsnelį "Garse".

Kada mūsų seselė mums pranešė, kad mes parašytumėm rašinį, aš tą dieną skubėjau į namus, susiradau savo "Membership Certificate". Viršelyje radau mūsų duoto rašinėlio temą; kairėje—Baltieji Rūmai su galinguoju, laisvuoju aru ir su mūsų naujos tėvynės vėliavomis, o dešinėj pusėj mūsų senosios tėvynės Gedimino Pilis, trispalvė ir galingosios buvusios valstybės ženklas Vytis. Viršuje Lietuvos Karalienė Švenčiausioji Marija globoja abiejuose kraštuose savo mylimus vaikus—lietuvius. Mano nario pažymėjimo viršelio piešinys ir parodė man mūsų rašinio mintį: senoji tėvynė, naujoji tėvynė ir mūsų tikėjimas.

Mūsų proseneliai, seneliai ir tėveliai to pačio priešo persekiojami, bėgdami atsinešė gilų tikėjimą Dievuliui ir labai didelę meilę Lietuvėlei. Atbėgę jie nemokėjo kalbėti amerikoniškai, kaip kad mes kalbam dabar. Jie statė lietuviškas bažnyčias, savo vaikučiams lietuviškas mokyklėles ir kvietėsi lietuvius kunigėlius, kad galėtų garbinti Dievą savo gimtąja kalba. Dvasios tėveliai jiems visaip padėjo. Padėjo įkurti parapijas ir daug organizacijų. Viena iš jų įsteigta 1886 m. Pennsylvanijoj vadinasi "Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimas Amerikoje." Organizacija gyvavo ir stiprėjo diena iš dienos. Leisdavo laikraštį lietuvių kalba ir daugel knygų išleido. Daug tūkstančių dolerių Susivienijimas ir jo nariai paaukojo, kad tik mūsų senoji tėvynė Lietuva gyvuotų.

Antrasis pasaulinis karas mūsų tėvų žemelę vėl nualino ir okupantai pavergė. Vėl bėgo ir bėga žmonės iš savo gimtojo krašto. Atvažiavę atradom daugelį miestų mažą Lietuvą su lietuviškom bažnyčiom, mokyklom, organizacijom. Įsirašiau aš į Susivienijimą ir mano tėveliai su sesyte. Bet kiek neįsirašė?—Neklausykit. Man gėda pasakyti. Iš mūsų miesto 300 naujų ateivių lietuvių man užtektų suskaičiuoti, mano 10 pirštų, kurie priklauso. Jei mūsų naujai atvažiavusių 36,000 lietuvių būtumėm įsirašę, o dabar tėveliai ir kiekvienas būtumėm apsidraudę nors po $500, Lietuvių Katalikų Susivienijimas būtų dar galingesnė ir turtingesnė organizacija, o jei dar kiek būtų prisidėję čia gimę lietuviukai, kokie mes tuomet dideli būtumėm! Kiek stipendijų Susivienijimas galėtų mums duoti, kiek lietuviškų stovyklų įsteigtų, kiek lietuviškų namų pastatytų, kuriuose galėtumėm kartu žaisti ir tikrai susivienyti kaip vienos mamytės vaikučiai! O gal tuomet galėtų išleisti lietuviškų pasakėčių ir kitokių knygų.

Dar nevėlu. Kiekvienas narys ir narė, kiekvienas nariukas-nariukė, suraskim naujų jėgų, naujų narių. Sustiprės Susivienijimas, sustiprės lietuvybė. Tada kokie mes išdidūs būtumėme, kada mums mūsų pačių sukurta ir sustiprinta organizacija padėtų išeiti mums mokslus, o išsimokslinę galėtumėme būti mūsų naujos tėvynės žymiais žmonėmis ir padėti mūsų pavergtai tėvynei.

Dar nevėlu, vaikučiai. Visi kuo greičiausia stokime į Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimą. Per Susivienijimą išlaikysime lietuvybę!

VILNIUS GRAŽESNIS UŽ KROKUVĄ IR PRAGĄ

"KIERUNKI" (Varšuva) gegužės 24 dieną davė savo bendradarbio Z. Komarovskio ilgą reportažą apie lankymąsi Vilniuje.

Iš įžangos matyti, kad jis vyko iš Leningrado į Varšuvą. Vykstant tuo ruožu esą reikalinga du kartu persėsti. Vienas persėdimas Vilniuje, kur jis ilgėliau ir apsižvalgęs. Kaip ir kiti lenkų korespondentai, kurių pastaruoju metu ne mažai apsilanko Vilniuje, K. pirmiausia domisi lenkiškom liekanom Vilniuje.

Lenkų kalbos mieste esą mažai tegirdėti, nors lenkų, anot jo, gyveną dar apie 10 procentų. Gatvėse girdisi daugiausia lietuvių ir rusų kalbos. Užrašai gatvėse esą taip pat dviem kalbom. Vilniuje pamaldos vyksta 8 bažnyčiose, iš kurių šešiose lenkų, o dviejose lietuvių kalba. Katedroje (Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje) lietuvių pamaldos sekmadieniais būnančios 11 val., lenkų 12:30 val.

Autorius Vilniuje vaikščiojęs kaip stebūklingų nuotaikų miešte. Reginiai nuo Antakalnio tokie gražūs, kad su jais negalima lyginti nei Krokuvos, nei čekų Pragos. Kiek disonanso į tą gražų vaizdą įneša tik milžiniški radijo ir televizijos stiebai. *E.*

LODZĖJE DAINUOJA LIETUVIŠKAI

"Express Iliustrowany" (Lodzėje) š. m. gegužės 28 d. atpasakojo savo bendradarbio pasikalbėjimą su repatrijavusia iš Lietuvos į Lenkiją Vilniaus operos soliste Jadvyga Petruškevičiūte. Ji Lietuvoje įgavusi "nusipelniusios artistės" titulą ir medalį. Vilniaus konservatoriją baigusi 1948 metais ir be pertraukos lki išsikraustymo į Lenkiją dirbusi Vilniaus operoje. Dabar ji dirba Lodzės operoje, kur ji dainuoja "Toskos" pastatyme. Laikraščio korespondentui ji pasakė, kad tuo tarpu dainuojanti savo partijas lietuviškai, nes lenkiškai dar nespėjusi pasiruošti.

Elta

AR JAU ĮSIGIJOTE ISTORIJĄ?

Kiekvienas sąmoningas lietuvis, kuriam rūpi susipažinti su mūsų pirmųjų ateivių vargais ir rūpesčiais, su pirmųjų draugijų, organizacijų ir parapijų steigimu, su mūsų Susivienijimo praeitim, darbais ir nuopelnais fraternalinėje, tautinėje, religinėje ir kultūrinėje srityse, turėtų įsigyti **LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENIJIMO ISTORIJĄ.**

Istoriją parašė žinomas istorikas dr. Antanas Kučas.

Istorijos kaina **$3.00.**

Užsisakant išpildykite žemiau paduotą blanką, pridėkite **$3.00** ir siųskite **Lithuanian R. C. Aliance of America, P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), WilkesBarre, Pa.**

ISTORIJOS UŽSIPRENUMERAVIMO BLANKA

Šiuo užsisakau LRKS Istor.ją ir siunčiu $.....

Vardas - pavardė .....

Numeris ir gatvė .....

Miestas ..... Zona ..... Valstybė .....

Parašas .....

TRIS NAUJAS LIETUVIŠKAS KNYGAS PASITINKANT

"Garse" jau buvo rašyta apie Pr. Enskaičio vadovaujamos spaustuvės "Rūta" Hamiltone (Kanadoj) užsibrėžimą išleisti seriją lietuviškų knygų.

Čia norima paduoti išleidžiamų pirmųjų trijų knygų apibudinimą:

Stasius Būtavas — "RŪSTI SIENA".—Knyga vaizduoja desperatiškai atkaklią kovą pačiame Prūsų pasienyje. Anų laikų knygnešiai su fanatišku veržlumu, drąsa ir gudrumu meta į caro okupuotą Lietuvą šviesos ir laisvės sprogmenis — uždraustą lotynų raidėmis spaudą. Lietuviai ir žandarai čia imasi žūtbūt įniršimo dvasioje, prieidami vieni ir kiti net prie drastiškų priemonių. Apysaka įspūdingai užsklendžiama mūsų patriotinės liaudies laimėjimu ir eksplioziją: savotišku būdu ir užsidegimu sunaikinama pasienio pravoslavijos tvirtovė, ką tiktai įkurta ištremto lietuvio sodyboje. Autorius į knygnešių problemą pažiūrėjo iš naujo istorinio ir psichologinio taško, kuris skaitytoją iš karto užintriguoja ir pririša.

Pranas Enskaitis — "AUDRA 'EINA". — Knygos turinys apima 1939-1949 dešimtmetį. Paraštėje sakoma: "Atsiminimų pynė iš praslinkusių skaudžių, audros sūkuriuose praleistų, dienų." Gražioje literatūrinėje formoje paliečiama rusų ir vokiečių okupacijos, repatrijavimas ir gyvenimas repatrijantų Vokietijoje, stovyklinis gyvenimas ir emigravimas. Daug vaizdų ir pergyvenimų, daug veikėjų ir charakterių, bet viskas bazuojama vienoje lietuviškoje, evangeliškoje šeimoje. Tai ne vien tik gražus pasiskaitymas, bet lyg ir istorinis dokumentas, nes šiais klausimais taip maža literatūros lietuvių kalboje.

Pranys Ališėnas—"MAŽI ŽODŽIAI"—benamio minčių mozaika. Su Prof. Dr. A. Ramūno pratartimi.

Tai, atrodytų, tarytum naujo stiliaus knyga. Vienok—ji tokia nėra. Tos knygos žanras—kartu ir naujas, kartu ir senas, tačiau visad šviežias, nesenstantis. Jos autorius, našus lietuviškos minties ir žodžio kūrėjas, yra sudėjęs į knygą visą eilę rašinių įvairiausiomis temomis. Vieni tų rašinių persunkti sutryptos tremtinio širdies aimana, priešui atėmus iš jo brangiausį turtą—Tėvynę; kiti—kupini vilties, pasiryžimo ir šauksmo į pasaulį ir laisvąjį žmogų; trečiuose rašiniuose rašoma apie Dievą, Tėvynę, Laisvę, Šeimą, Tautines tradicijas, Lietuvių kalbą, Tautos šventoves ir t. t. Tai tikrai—maži žodžiai apie didelius dalykus.

Kaip matome, visos trys knygos iš lietuviško gyvenimo, originalios. Kiekviena knyga turės apie 200 puslapių, bus papuoštos originaliais lietuvių dailininkų spalvotais viršeliais. Šios trys knygos išeis iš spaudos dar šiais metais ir kainuos užsakius leidykloje visas tris tik trys doleriai. Knygų rinkoje jos bus žymiai brangesnės.

Leidyklos adresas: *Rūta Printing Co., 89 Napier St., Hamilton, Ont., Canada.*

P. Žiogas

MISS POLYNA STOSKA

A former soprano with the Metropolitan Opera Company of New York, Polyna Stoska, has been appointed professor of voice in the division of music at the Boston University School of Fine and Applied Arts, according to an announcement by President Harold C. Case and Dean Robert A. Choate of the school. Her appointment is effective Sept. 1.

A native of Worcester, Miss Stoska studied in Boston, at the Juilliard School of Music in New York and in Europe. After her operatic debut with the German Opera House in Berlin, Miss Stoska was engaged by the New York City Opera Company and following an interlude on Broadway she went to the Metropolitan Opera Company of New York where she sang eight major roles her first season.

Her concert apearances have included soloist assignments with the Boston, Minneapolis, Cincinnati and Toronto Symphony Orchestras. During World War II Miss Stoska covered more than 65,000 air miles doing concerts for the USO program.

Regular tours of Europe and transcontinental appearances in this country and Canada have included solo recitals at some of the major festivals. She has appeared nine times on the Telephone Hour over ABC radio and has recorded for Columbia Master-works.

Previous to this appointment, Miss Stoska was professor of voice at Indiana University.

POOR AS CHURCH MICE

Taichung, Formosa. — There's an embarrassed house-breaker around town who made the mistake of breaking into Maryknoll language school to rifle the rooms of six young missioners studying Taiwanese. But obviously, the light-fingered thief had never heard of apostolic poverty. For an entire evening's work he netted a meagre $12...

IŠ CHICAGOS į Europą atidarytas vandens kelias. Pirmas keleivių būrys jau išvyko olandų laivu "Princes Irene". *B. Br.*

FRANCIS SCOTT KEY

On August 1, 1779—180 years ago—Francis Scott Key, an American lawyer and author of "The Star-Spangled Banner," was born in Maryland. He was educated at St. John's College at Annapolis and became district attorney for the District of Columbia. During the War of 1812, when the British were bombarding Fort McHenry near Baltimore, Key boarded one of the British battleships under a flag of truce to arrange for the release of a friend. He was not allowed to return to shore, however, until after the attack on the fort. Through the day of September 14, 1814, Key watched the defense of the fort, and during the night he saw "bombs bursting in air" illumine the Stars and Stripes waving aloft. As dawn assured Key that "the flag was still there," he scribbled a poem on the back of an old envelope. It was issued in handbill form almost immediately afterward, and set to the tune of a popular drinking song of the time. "The Star-Spangled Banner" was soon adopted as the national song, but Congress did not give it official recognition as the National Anthem until 1931.

American Council

DANCIGIEČIAI NORI "LAISVO DANCIGO"

Apie 7,000 dancigiečių, susirinkę birželio 14 d. Lubecke, pasisakė už "Laisvo Dancigo" statuto atgaivinimą. Jų kalbėtojai pareiškė, kad tarptautinės teisės atžvilgiu Dancigas nenustojo būti "Laisvu Miestu"; Hitlerio įvykdytas priverstinas įjungimas į Vokietiją tokiu būdu skaitomas neteisėtu. Tuo dancigiečiai užima kiek skirtingą poziciją, negu kiti vokiečių tremtiniai. Dancigiečių nuomone, "Laisvo Dancigo", kaip tarptautinio uosto vaidmuo Baltijos jūros erdvėje turėtų žymios reikšmės. Tačiau ir patys dancigiečiai nepasiduoda iliuzijai, kad "Laisvojo Dancigo" atkūrimas artimoje ateityje būtų įmanomas. Lenkija, tiek ilgai dėl Dancigo kovojusi, jo taip lengvai nebeatiduos. *E.*

GALIMA ĮSIGYT ŽODYNŲ

"Garso" administracijoje galima įsigyt praktišką dviejų dalių — angliškai - lietuviška ir lietuviškai - angliška Marlborough's iliustrtą žodyną.

Redaguotas Rev. H. H. Pewtress ir Rev. I. Geriko

333 puslapių. *Kaina $4.50*

Kreipkitės:

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.) Wilkes-Barre, Pa.

FORMER AREA BOY WINNER

Vincent Sites, Jr. Gets Science Prize

Vincent Sites (Jasaitis), Jr., 16, formerly of Lyndwood, Hanover Township, is among 25 chosen winners of the Fifth Annual Florida Science Fair attending the Summer Research Institute sponsored by the National Science Foundation at the University of Florida, Gainsville, Fla.

Sites, son of Vincent Sites, Lee Park, and the former Sophia Pomicter, Breslau, is doing microbiology laboratory work under the direction of Prof. Dr. E. Suter, world famous microbiologist. He spends three hours each morning at a lecture on some phase of science and works four hours each afternoon in Dr. Suter's laboratory. The work is in conjunction with Dr. Suter's research on tuberculosis. Young Sites is nearing completion of the eight week program which began June 13.

The youth was a junior at Archbishop Curley High School, Miami, last year when he earned a grand prize with his first time effort in the field of research, "A study of Gibberellic acid, a plant stimulant," while competing in the Fifth Annual Florida Science Fair. That prize gave him a trip to Hartford, Conn., where he competed with some of the nation's most talented youthful scientists.

Young Sites is an honor student at Curley High School and is out for the track and football teams He was born in Hanover Township and left here with his parents about five years ago. The family resides at 447 NE 75th Street, Miami, Fla. Mr. Sites, who operated a service station at Carey Avenue and Division Street, Wilkes-Barre, Pa., is the owner of a service station on Biscayne Boulevard, Miami. His wife is a former Hanover Township Public School teacher. Two brothers, Anthony and Stanley and a sister, Elizabeth Pomicter, resides in Breslau.

(Wilkes-Barre Record)

Missioner to Give

CONCERT OF LATIN AMERICAN MUSIC

HUANCANE, Peru.—A Pittsburgh missioner will use the international language of music to tell the people of his himetown about his mission in the land of the Incas.

A veteran of 14 years in the missions of South America, Father Vincent B. McConaughy, M. M., of Pittsburgh, Pa., has given successful concerts yearly in Lima, Peru for the benefit of the Maryknoll parish of Saint Rose of Lima there.

Friends of the musically-minded missioner have arranged for him to give a similar concert in Pittsburgh during his six month leave in the U. S. which begins later this month.

A talented pianist, Father McConaughy played with many orchestras and bands before giving up a promising musical career for a missionary vocation. Before entering Maryknoll seminary he played during the summer on board trans-Atlantic liners to France, Ireland, England and Scotland.

During his seminary years, Father McConaughy was "featured" on the piano in many of the seminary concerts, and musicales. He was also the chief seminary organist until his ordination to the priesthood in 1944.

LRKSA KUOPŲ SUSIRINKIMAI

FOREST CITY, Pa.—2-os kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, tuoj po sumos, Šv. Antano parapijos svetainėje.

PITTSTON, Penna.—7-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 16 dieną, tuoj po sumos, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

CHICAGO, Ill. — 15-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, 2 P. M., Šv. Jurgio parapijos svetainėje. Visos narės-nariai, dalyvaukite susirinkime.

CHICAGO, Ill. — 16-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, Šv. Mykolo parapijos salėje.

NEWARK, N. J.—19-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, tuoj po sumai, Šv. Jurgio Draugijos svetainėje, 180-2 New York Ave.

SO. BOSTON, Mass.—21 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, tuoj po sumai pobažnytinėje Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

MINERSVILLE, Pa. — 24 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, 1 P. M., Šv. Pranciškaus parapijos svetainėje.

SCRANTON, Pa. — 30-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, tuoj po sumos, Šv. Juozapo parapijos svetainėje. Visi nariai-narės, dalyvaukite.

MAHANOY CITY, Pa.—31 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 diena, tuoj po sumos, Šv. Juozapo parapijos svetainėje.

ANSONIA, Conn.—32-ros kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, tuoj po sumos Šv. Antano parapijos svetainėje.

ROSELAND, Ill.—33-čios kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 diena, po sumai, Visų Šventų parapijos svetainėje.

KINGSTON, Pa. — 34-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, tuoj po sumos, Šv. Marijos parapijos svetainėje.

PITTSBURGH, Pa.—35-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 diena, tuoj po sumos, Šv. Vincento parapijos pobažnytinėj svetainėj.

WORCESTER, Mass.—41 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 8 diena, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 7-tą valandą vakaro.

CICERO, Illinois. — 48-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 diena, 1 P. M., Šv. Antano parapijos mokyklos kambary.

CLEVELAND, Ohio. — 50 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 13 diena, Lietuvių svetainėje, 6835 Superior Ave., 7:30 P. M.

New Philadelphia, Pa.—51 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, tuoj po sumai parapijos svetainėje.

EXETER, Penna.—57-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, 1 P. M., Lietuvių Piliečių Klubo svetainėje.

DuBOIS, Penna. — 78-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 diena, tuoj po 10 val. Mišių Šv. Juozapo parapijos svetainėje.

NORWOOD, Mass. 81-os kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 11 diena, 7:30 P. M., Šv. Jurgio parapijos svetainėje, St. James Street.

EASTON, Penna. 93-čios kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 diena, tuoj po paskutinių Mišių Šv. Mykolo parapijos svetainėj.

ROCHESTER, N. Y. -103 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 diena, 9 val. ryto, Šv. Jurgio parapijos svetainėje.

BRADDOCK, Penna. -105 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 diena, 9 val. ryto, Šv. Jurgio parapijos svetainėje, tuoj po sumos pobažnytinėje svetainėje.

NEW BRITAIN, Conn. — 109 kp. susirinkimas bus rugpiūčio 17 dieną, 7:30 val. vakaro, Šv. Andriejaus parapijos svetainėje.

MANCHESTER, N. H. — 119 kp. susirinkimas bus rugpiūčio 9 diena, 12:30 P. M. Lietuvių Klubo patalpose. Visi nariai-narės dalyvaukite.

ROCKFORD, Ill.—137-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 diena, tuoj po sumos, Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

CLEVELAND, Ohio.—142 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 diena, Šv. Jurgio parapijos mokyklos patalpose, tuoj po sumos (11:15 A. M.).

CHICAGO, Ill. — 163-čios kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, tuoj po sumai, Švč. Panelės Gimimo parapijos svetainėje.

NIAGARA FALLS, N. Y.—170 kp. susirinkimas busrugpiūčio 9 dieną, tuoj po sumos, Šv. Jurgio parapijos svetainėj.

CASTLE SHANNON, Pa.—172 kp. susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, 1 val. P. M. pas kuopos pirmininką Motiejų Abraitį, 1311 Groveton St.

E. ST. LOUIS, Ill. — 179 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 diena, Nekalto Prasidėjimo P. Šv. parapijos svetainėje tuoj po 8 val. Mišių.

NASHUA, N. H. — 228 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, tuoj po paskutnių Mišių parapijos svetainėje.

AMSTERDAM, N. Y.—243 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, tuoj po sumos, bažnytinėj salėj.

PITTSBURGH, Pa. — 254 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, 2 P. M. Mykolo Cieponio namuose, 3945 Liberty Avenue, Pittsburgh.

DETROIT, Mich.—265-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, 10 val. ryto, Šv. Antano parapijos mokyklos patalpose, W. Vernor ir 25-ta gat.

CLEVELAND, Ohio.—307 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 9 dieną, tuoj po lietuviškų pamaldų P. Šv. Nesiliaujančios Pagalbos parapijos svetainėje.

EDWARDSVILLE, Pa.—1 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 16 dieną, tuoj po sumos Šv. Marijos parapijos svetainėje. Visi nariai ir narės, dalyvaukite.

FOREST CITY, Pa.—5-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 16 dieną, tuoj po sumos Šv. Antano parapijos svetainėje.

WILKES-BARRE, Pa.—17 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 16 dieną, tuoj po sumos, Švč. Trejybės parapijos svetainėje. Visos narės-nariai, maloniai dalyvauti.

LUZERNE, Penna.—28-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 16 dieną, Mockaičio svetainėje. Pradžia 1 P. M.

SUGAR NOTCH, Pa. — 46 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 16 diena, tuoj po sumos, Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

ASHLEY, Penna. — 69-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 16 diena, 2 val. po pietų pas kuopos raštininką J. Šupšinską, 29 Fall St., Ashley, Pa.

CAMBRIDGE, Mass.—127 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 16 dieną, tuoj po paskutinių Mišių, Šv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos svetainėje.

DETROIT, Mich.—171-mos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 23 dieną, tuoj po pirmųjų Mišių, 9:15 val. ryte, Dievo Apvaizdos parapijos svetainėj, Schaefer ir Grand River Ave.

PITTSTON, Pa.—183-čios kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 16 dieną, tuoj po sumos, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

INKERMAN, Pa.—194-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 17 dieną, 7:30 P. M. Marcelės Lomsargienės namuose, 15 Chestnut Street.

MANCHESTER, Conn. — 216 kp. susirinkimas bus rugpiūčio 30 dieną, Lietuvių svetainėje, 24 Golvai Street. Visos narės-nariai maloniai dalyvauti.

BENDRAS METINIS IŠVAŽIAVIMAS

WATERBURY, Conn.—Metinis trijų apskričių išvažiavimas, kurį rengia LRKSA 11 ir 91 kuopos, Moterų Sąjungos 43 kp. ir Darbininkų Sąjungos 5-ta kuopa, įvyks rugpiūčio (August) 23, 1959, pirmą valandą po pietų, gražiame Belleview parke, Lakewood, Waterbury, Conn.

Užsakytas orkestras, pagarsėjęs visoj Conn. valstybėje. Bus įvairus bufetas—lietuviškų valgių, šaltų ir karštų gėrimų; lošiai su dovanomis.

E. V., raštin.

SIUNTINIAI SIUNČIAMI Į SOVIETŲ RUSIJĄ

UKRAINĄ, LIETUVĄ, BALTGUDIJĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS

Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitu mūsų firmos patarnavimu

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

(Licensed by USSR)

Atidaryta kasdien 9-6 ir sekmadieniais 9-4

135 West 14th Street, New York 11, N. Y., Tel. CH 3-2583

MŪSŲ SKYRIAI:

308 W. FOURTH St. BOSTON 27, MASS. Tel. ANdrew 8-5040

900 LITERARY ROAD CLEVELAND 13, OHIO Tel.: TOwer 1-1461

132 FRANKLIN AVE. HARTFORD, CONN. Tel.: CHapel 6-4724

332 FILLMORE AVE. BUFFALO 6, N. Y. Tel.: MOhawk 2674

141 SECOND AVE. NEW YORK CITY Tel. GRamercy 5-7430

39 Raymond Plaza West NEWARK, N. J. Tel.: MArket 2-2877

11339 JOS. CAMPAU DETROIT 12, MICH. Tel.: TOwnsend 9-3980

632 W. GIRARD AVE. PHILADELPHIA 23, PA. Tel.: WAlnut 5-8878

Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klijentų 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų). Įstaigose yra didelis pasirinkimas prekių pačiomis žemiausiomis kainomis. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų, kuriuose rasite informacijų apie naujas muitų normas ir patarnavimą.

VIETINĖS ŽINIOS

NAUJAS LRKSA NARYS

LEONARD J. PALLIS

Laidotuvių direktorius Leonard J. Pallis, 352 W. Main St., Plymouth, Pa., įstojo į LRKSA (į 6-tą kuopą jį įrašė Elena Karašauskienė).

Leonardas yra sūnus Mr. ir Mrs. Joseph Pallis, gyvenančių Lee Parke, Hanover Township. Jis yra užbaigęs Hanover High School, Bloomsburg valstybinę mokytojų kolegiją, o laidojimo kursus išėjo Eckels kolegijoje, Philadelphia, Pa.

Direktorius Pallis priklauso prie Lyndwood Šv. Kazimiero parapijos; yra Šv. Vardo Dr-jos finansų sekretorius; W. Klonio Taurų Klubo direktorių tarybos narys. Jis taipgi yra aktyvus V. F. W. 5267 posto, AMVETS 59 posto ir American Legion 699 posto narys; Franklin Hose Co. No. 4 narys ir ligoninės pirmininkas Hawkseye Cootie Pup tent Nr. 53.

Jis aktyviai dalyvauja Luzerne apskrities laidotuvių direktorių organizacijoje (Luzerne County Funeral Directors Association), kurios valdyboje buvo 1956, 1957 ir 1958 metais.

Mr. ir Mrs. Pallis turi du sūnus—Leonard, Jr., ir Gerald.

Sveikiname direktorių Palį, kaip naują Susivienijimo narį, ir linkime geriausių pasisekimų gyvenime!

A. A. Mirusiems

A. A. ONA AŽUKIENĖ, gyv. 107 Hillside St., Wilkes-Barre, mirė liepos 27-tą savo marčios Mrs. J. Ažukienės namuose, Lily Lake, Wapwallopen. Palaidota liepos 30-tą iš Wilkes-Barre Švč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse. Velionė buvo gimusi Lietuvoje. Atvykus į šią šalį kurį laiką gyveno Nanticoke, o nuo 1905 metų pastoviai gyveno Wilkes-Barre. Jos sūnus kunigas Antanas Ažukas mirė 10 metų atgal, o kitas sūnus Dr. Juozas C. Ažukas, buvęs LRKSA daktaras kvotėjas, mirė 9 mėnesiai atgal. Paliko keturias seseris — Mrs. Amelia Unice, Mrs. J. Valaitienę, Mrs. Cathy Mikelionienę, Mrs. A. Yankoski ir dvi anūkes.

A. A. PETRAS DRAUGELIS, 71 metų amžiaus, gyv. 16 Mill St., Pittston, mirė nuo širdies atakos meškeriojant Susquehanna upėje prie Harding. Su Draugeliu kartu meškeriojo jo giminaitis Juozas Liškauskas. Pašarvotas buvo direktoriaus C. A. Kižio įstaigoje. Palaidotas antradienį, liepos 28-tą, iš Pittstono Šv. Kazimiero bažnyčios Mountain View kapinėse, Harding. Velionis buvo gimęs Lietuvoje. Pittstone išgyveno 51 metus. Priklausė prie parapijos, Lietuvių Piliečių Klubo ir prie V. F. W. posto, kadangi jis buvo pirmojo pasaulinio karo veteranas. Paliko giminaitę Margarietą Leškauskienę pas kurią gyveno ir kitus artimuosius.

A. A. ADELĖ SEILIUVIENĖ, gyv. 141 Boland Ave., Lee Park, Hanover Township, mirė liepos 24-tą; pašarvota buvo direktoriaus Leagus įstaigoje; palaidota liepos 25-tą iš Lyndwood Šv. Kazimiero bažnyčios St. Mary's kapinėse, Hanover Township. Velionė buvo gimusi Ashley (po tėvais Alanskaitė). Paliko vyrą Kazį, du sūnus; 3 anūkus; 4 brolius, seserį ir kitus artimuosius.

IR GIMĖ ŽVAIGŽDĖ...

CLEVELAND, Ohio.—Šiame mieste yra muzikos įstaiga, kurią baigęs kiekvienas didžiuojasi. Jos vardas yra Cleveland Music School Settlement. Joje dėstoma visos muzikos instrumentų pamokos.

Per septynius metus panelė Natalija (Jūra) Gailiušytė toj įstaigoj mokėsi piano ponios Smetonienės priežiūroje (Ponia Smetonienė yra pasižymėjus koncertų pianistė).

Liepos 24-tą dieną Cleveland Music School Settlement Recital kuklioj salėj susirinko Antano ir Leokadijos Gailiušių giminės, artimieji, pažįstami bei profesionalai pasiklausyti jų dukters meniškų gabumų srity.

Natalija Gailiušytė (18 metų amžiaus) vieną valandą skambino sunkiausias klasines kompozicijas, būtent: Intermezzo Opus 117 No. 1, Brahms; Sonata in G Major opus 14 No. 2, Beethoven; Allegro, Andante, Scherzo-Allegro assai.

Po trumpos pertraukos Natalija išpildė Prelude and Fugue in D Major, Bach; Impromptu in E Flat Major Opus 90, Schubert; La Soiree Dans Grande, De Bussy.

Klausytojai įvertino panelės Natalijos gabumus gausingom ovacijom po kiekvienos selekcijos. Pastebėtina, kad visi kūriniai buvo išpildyti nesinaudojant gaidomis.

Po recitalo p-lę Gailiušytę sveikino jos mokytoja p-nia Smetonienė ir šios įstaigos pianistų departamento vedėjas pasauly pagarsėjęs pianistas p-nas Litvin. Vaišės ir sveikinimai baigė vakaro programą.

Naujoji žvaigždė skaisčiai ir ilgai tešviečia netik lietuvių visuomenei, bet ir visam pasauliui.

Vincentas Gražulis

METINIS LRKSA 4-TOSIOS PENNA APSKRITIES IŠVAŽIAVIMAS

ANTANAS MEŠKAUSKAS,
Apskrities Sekretorius

VINCAS GRIEŠTARAITIS,
Apskrities Iždo Globėjas ir Publikacijos Komisijos Narys

Metinis LRKSA 4-tos Penna. apskrities išvažiavimas įvyks sekmadienį, rugpiūčio 9-tą, visiems gerai žinomam Rocky Glen parke.

Išvažiavimo rengimu rūpinasi apskrities valdyba, kurią sudaro: pirmininkas Pranas Katilius, vicepirmininkai Juozas Balčius, Marijona Navikienė ir Marijona Kuprienė, sekretorius Antanas Meškauskas, iždininkas Vincas Agurkis, iždo globėjai Vincas Grieštaraitis ir Walter Kieliauskas. Apskrities valdybai talkininkauja kuopų, priklausančių prie apskrities, atstovai.

Rengėjai kviečia Wyoming Klonio, Scrantų ir kitų kaimyninių rajonų lietuvių visuomenę dalyvauti metiniam išvažiavime ir čia maloniai praleisti laiką. Rengėjai turės refrešmentų standą, prie kurios bus patogi vieta susitikti su savo artimaisiais, draugais ir pažįstamais. Parke taipgi yra įvairių įrengimų jaunimui ir vaikams pasilinksminti.

Iš susidariusio pelno apskritis paremia labdaringus, tautinius ir kultūrinius reikalus.

Iki pasimatymo rugpiūčio 9-tą metiniam 4-tos apskrities išvažiavime Rocky Glen parke.

ORGANIZUOJANT NEORGANIZUOTUS ŽEMĖS ŪKIO DARBININKUS

Žemės ūkio darbininkai Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra ne tik neunijonizuoti, bet dar sudaro blogiausiai atlyginamą sektorių Amerikos ekonomijoje. Tokį stovį organizuoto darbo institucijos laiko blogu tiems darbininkams, kurie tiesioginiai yra paliesti ir galimu ekonominiu pablogėjimu darbininkams, kurie dirba organizuotose sąlygose. Žemas vienos ekonominės dalies lygis gali nužeminti ir kitas. Todėl organizuoto darbo institucijos šiai problemai pašalinti numato organizavimą neorganizuotų darbininkų.

Be didelių kalbų ir propagandos, AFL-CIO daro planus, kaip veikti tokių darbininkų atžvilgiu, ypač organizuojant žemės ūkio darbininkus, samdomus korporacinių ūkių. Tipiškas žemės ūkio darbininkas dabar jau nėbėra šeimos ūkio savininko samdomas. Jis yra didelės korporacijos samdiniu, kuri auga, progresuoja ir savo žemės ūkio produktus paruošia naturalioje ar sušaldytoje formoje. Tokiu būdu žemės ūkio ir miesto darbininkai turi vis didėjantį bendrumą.

Kokie yra statistiniai žemės ūkio darbo daviniai? Apie 2,000,000 žemės ūkio darbininkų yra samdomi; 700,000 iš jų dirba 150 dienų į metus tam pačiam darbdaviui ir beveik pusė jų dirba farmose, didesnėse kaip 1,900 akrų.

Vidutinis metinis atlyginimas šiems darbininkams yra mažesnis negu 1,000 dolerių. Tai sudaro daug žemesnį standartą, negu vidutinis Amerikos pragyvenimo standartas. Daugiau negu 400,000 iš šių darbininkų dirba pagal kontraktus ir yra importuoti daugiausia iš Meksikos pagal sutartis tarp Meksikos ir JAV-ių valdžių.

Sąlygas dar pablogina tas faktas, kad šie žemės ūkio darbininkai nėra įstatymais apsaugoti, kurie apsaugo fabrikų ir įstaigų darbininkus. Ikšiol žemės ūkio darbininkai turėjo gyventi be įstatymų apsaugos ir unijinių organizacijų. Šias sąlygas AFL-CIO dabar siūlo pakeisti.

Pirmiausia, AFL-CIO kovos dėl įstatymų išleidimo, pagal kuriuos žemės ūkio darbininkai bus įtraukti į atlyginimo minimumo standartus, nedarbo kompensaciją ir Socialinės Apsaugos privalumus. Antra, ir gal būt svarbiausia, žemės ūkio darbininkas, dirbąs korporacinėje farmoje, gaus unijinės organizacijos protekciją. Tai įvykdyti nebus paprasta, nes pagal tradiciją ligi šiol ši sritis buvo neorganizuota ekonomijos dalimi, ir korporacinių farmų manageriai turės būti labai įtikinėjami, kol įžiūrės unijos reikalingumą.

AFL-CIO savo unijine vajaus strategija numato pradėti Kalifornijoje dalinai dėl to, kad Kalifornija turi ištisų metų laikotarpio darbą žemės ūkyje, ir dalinai dėl to, kad ji turi stiprų ir pritariantį industrinio darbo sąjudį.

Šis vajus krašte turi specialų interesą, nes daugelis bendruomeninių grupių išreiškė savo nuomones šios problemos atžvilgiu. Organizuojamas vajus numatomas anglų ir ispanų kalbose Amerikos ir Meksikos darbininkams, ir bus daromas radijo bei garsiakalbių pagalba. Bažnyčios viešos organizacijos, mokyklos ir klubai taip pat turės savo vaidmenį, daugiausia aiškinant vajaus reikšmę.

Vienas darbo organizacijos kalbėtojas taip sutrauktai apie šį vajų pasakė: "Žemės ūkio darbininkai taip pat turi teisę į reguliarų ir pastovų darbą. AFL-CIO reikalaus neorganizuotiems žemės ūkio darbininkams tik paprastos teisybės, pagrįstos jau egzistuojančiais unijos nuostatais."

American Council

IRAKO VYRIAUSYBĖ tvirtina, kad komunistų sukilimas jau užgniaužtas ir kariuomenės daliniai grįžta į savo nuolatines vietoves. Sudarytas specialus komitetas, kuris ištirs, kiek kraštui padaryta nuostolių. Deje, Eigipto žinių agentūra sako, kad komunistai dar kovoja.

B. Br.

WASHINGTON. — Liepos 23 dieną Arlington'o nacionalinėse kapinėse palaidotas penkių žvaigždžių admirolas William O. Leahy. Velionis yra buvęs laivyno viršininkas ir generalinio štabo viršininkas.

ALEKSANDRAS STULGINSKIS, buvęs Lietuvos respublikos prezidentas, grįžęs iš Sibiro, dabar yra Vytėnų kolūkio galvijų ūkio vedėjas ar brigadininkas. Jo žmona dažnai serganti ir daug kartų jau buvusi gydoma Kauno ligoninėse.

MŪSŲ MIRUSIEJI

JUOZAS MOCIEJŪNAS, 103 kuopos narys, gyv. 29 Watkins Te., Rochester, N. Y., mirė birželio 11, 1959.

SOFIJA VIRPŠIENĖ, 155 kuopos narė, gyv. 744 S. Main St., Scranton, Pa., mirė liepos 7, 1959.

Amžiną atilsį duok jiems, Viešpatie, ir amžinoji šviesa tegu jiems šviečia!

LOS ANGELES, CALIF.

Lietuviai Pagerbs Kongresmenus

Lietuvių Republikonų abu vienetai (Los Angeles County Republican Assembly, Lithuanian Unit ir American - Lithuanian Republicans of California) ruošia 1959 metų spalio mėn. 4, sekmadienį, 2 val. po pietų Statler viešbutyje kongresmenų, kurie yra parodę daugiau dėmesio lietuvių reikalui, pagerbimą.

Į iškilmingus kongresmenų pagerbimo pietus pakviesti šie JAV-bių Kongreso Atstovų Rūmų nariai: Gordon L. McDonough, Donald L. Jackson, Craig Hosmer, H. Allen Smith, Edgar W. Hiestand, Joe Holt ir Glenard P. Lipscomb. Smulkią pagerbimo programą paruošti sudarytas iš abiejų vienetų valdybų specialus komitetas, į kurį įeina abiejų vienetų pirmininkai —Kazys Lukšis ir Antanas Skirius, abiejų vienetų sekretoriai —Juozas Kojelis ir adv. Raymond Rimdzus ir praėjusiais metais buvęs abiejų vienetų pirmininkas Leonardas Valiukas.

Šiais metais Los Angeles County Republican Assembly lietuvių vieneto valdybą sudaro: pirm. A. Skirius, buvęs pirm. (Immediate Past President) L. Valiukas, vicepirm. dr. G. Valančius, sekr. adv. R. Rimdzus, sekr. pad. inž. J. Jodelė, kasin. dr. R. Mason ir kasininko padėjėjas komp. Br. Budriūnas.

Kalifornijos Lietuvių Republikonų organizacijos valdybą sudaro: pirm. K. Lukšis, buv. pirm. L. Valiukas, vicepirmininkai— A. Deringienė, dr. P. Pamataitis, inž. B. Čiurlionis ir inž. J. Truskauskas, sekr. J. Kojelis, kasin. G. Rudelis; Kontrolės komisijon įeina: F. Kudirka, K. Liaudanskas ir A. Ąžuolaitienė; Garbės Teisman—V. Kazlauskas, J. Andrius ir B. Starkienė.

Lietuviai Pasirodys Republikonų Programoje

Los Angeles County Republican Assembly ruošia didžiulį vakarą 1959 metų spalio 17 dieną Statler viešbutyje, Pacific saėje. Šiame parengime—baliuje dalyvaus apie 1000 Republikonų partijos vadų ir darbuotojų. Parengimo meninėje programoje pasirodys komp. Br. Budriūno vadovaujamas "Dainos" oktetas ir solistė Helen Swaggart. Šio parengimo pirmininku yra L. Valiukas, vienas iš Los Angeles County Republican Assembly vicepirmininkų.

Bendruomenė Statys Lietuvių Namus

JAV-bių Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkės valdyba, kuriai vadovauja A. Ąžuolaitis, energingai ruošia planus Lietuvių Namų statybai. Los Angeles ir apylinkės lietuviai labai entuziastingai šiam projektui pritaria ir visas Bendruomenės Valdybos pastangas remia. Apylinkės Valdyba netrukus sudarys specialų Lietuvių Namų statymo komitetą. Atrodo, kad prie Bendruomenės planų jungsis ir Lietuvių Tautinės Sąjungos skyrius, kuris planavo ir planuoja taip pat statyti lietuvių salę ar namus.

C. C.

ĮŽYMESNIEJI JAV ARCHITEKTAI IR KĄ JIE SUKORĖ

Geriausiai žinomas Amerikos architektas yra neseniai miręs Frank Lloyd Wright. Jis daugiausia yra žinomas Tokyo miesto Imperijos Hotelio suplanavimu, kuris atlaikė baisų žemės drebėjimą prieš kelias dešimtis metų.

Wright'o suplanuotas paskutinis pastatas, baigiamas statyti New Yorke, yra Guggenheimo muziejus, kuris sukėlė nemažą publikos ir profesinių asmenų kontroversiją. Užsispyręs individualistas, jis sukūrė į viršų kylantį nato pavidalo pastatą, naudojant sunkius cemento sluogsnius. Wright taip pat suplanavo daug industrinių ir rezidencinių pastatų. Jo suplanuotas vienos mylios aukštumo pastatas (kuris yra tikrai vienos mylios aukščio) niekad nebuvo pastatytas, bet Wright buvo tikras, kad tokio aukščio pastatas yra visai įmanomas.

Wallace K. Harrison, iš Harrison ir Abramowitz firmos, yra tur būt geriausiai žinomas dėl savo Rockefellerio Centro, kurį sudaro didelių integruotų pastatų grupė New Yorko miesto centre. Jis taip pat vadovavo Jungtinių Tautų pastato New Yorke planavimui, kur jam asistavo dešimt pasaulio geriausių architektų, išrinktų Jungtinių Tautų narių.

Eric Saarinen yra Suomijos architekto ir miesto planuotojo Eliel Saarinen sūnus. Jis savo karjerą pradėjo kartu dirbdamas su savo tėvu, suplanuojant garsiąją Opera Shed, turinčią puikią akustiką, Berkshire muzikos festivaliui Tanglewood, Massachusetts. Jis suplanavo General Motors Technical Center Warren mieste, Michigan, auditoriją ir koplyčią Massachusetts Technologijos Institutui ir keletą kitų universiteto pastatų. Jis yra taip pat žinomas savo baldų braižymo planais, už kuriuos laimėjo premiją.

Edward D. Stone per daugelį metų dirbo drauge su Wallace Harrison ir per tą laiką suplanavo Radio City Music Hall pastatą. Jis taip pat sukūrė pereitų metų Briuselio mūgės Amerikos paviljono planą, kuris pasidarė garsiu savo šviesumu ir erdvumu. Jis sukūrė daug planų pastatams užjūriuose, kaip pavyzdžiui El Panama Hotel Panamos mieste ir Amerikos ambasados pastatą New Delhi mieste.

Stone naudojamos terasoms metalo "mezginių" pavidalo sienos yra jo asmeninis įnašas. Jo gyvenamas namas New Yorke, kuris yra remodeliuotas senas akmeninis namas, yra iš priekio apsuptas tokia metalo mezginių siena. Apie šį namą kalbama kaipo apie "daugiausiai žiūrimą namą New Yorke".

Richard Neutra, Austrijoje gimęs architektas, gyvenęs Kalifornijoje, buvo ypač įtakingas. Savo planuose jis naudojo naujas medžiagas, kurias modernioji industrija jam pasiūlė: plieną, lenkiamą medį, aliuminijų ir suspaustą žemę. Darydamas bendruomenėms braižinius jis įnešė centrinių parkų ir žaidynių vietovių konceptą, kurios kaip iš plėsti pirštai spinduliuoja tarp rezidencinių vietų ir nuo kurių automobilių naudojamos gatvės ir keliai yra nukreipti į prakraščius.

Kaipo braižytojas ir lektorius Neutra buvo aktyvus daugelyje pasaulio vietų. Pueto Riko valdžiai jis suplanavo pilną naują 150 mokyklų, ligoninių ir 128 sveikatos centrų sistemą. Jis yra autorius knygų apie gyvenamų vietų ir miestų planavimą. Vienam iš savo sūnų jis davė Frank vardą pagal Frank Lloyd Wright.

Daugelis kitų architektų taip pat pasiekė distinkcijos, bet daugiausia vietinio pobūdžio. Šie penki vyrai yra pačioje Amerikos architektų sąrašo pradžioje, kaipo gerai žinomi šio krašto architektai.

American Council

JUOKELIAI

Taupumas

Škotas, beklodamas savo namo stogą, paslydo ir pradėjo kristi žemėn. Krisdamas pro virtuvės langą, jis spėjo pamatyti viduje savo žmoną, kuri krėtė kavą į puodą pusryčiams. Prieš nukrisdamas jis sušuko: "Mary, šiandien pusę kavos tedėk: mano porcija greičiausiai nebebus reikalinga" . . .

Laikas ir Barzda

— Kaip tai galima, Joneli?— prikaišioja mergina vaikinui.— Atėjai į pasimatymą visiškai nesiskutęs.

— Tikėki manimi, aš skutausi, bet belaukiant tavęs vėl atžėlė barzda.

Patarimas Vaikams

— Mamyte, ar mes galime su Juozuku žaisti tėtį ir mamą?

— Galite, tik nesimėtykit lėkštėmis ir bliūdais . . .

Philadelphia, Pa.—Liepos 25-tą šiaurinės Philadelphijos sekcijoje nukrito ir sudužo lėktuvas. Žuvo William Taratuski ir Theodore J. Walsh, abu iš Philadephijos.

DR. GRUBBE, gyv. Chicagoje, 84 metų amžiaus, buvo operuojamas net 92 kartus nuo vėžio ligos. Dr. Grubbe tikrai save paaukojęs vėžio specialistų eksperimentams.

GENEROLAS A. GUSTAITIS, buvęs Lietuvos aviacijos viršininkas, tebėra gyvas ir dirbąs Maskvoje kažkokiose aviacijos įmonėse.

"GARSO" KNYGŲ KATALOGAS

MALDAKNYGĖS

RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko prelatas P. M. Juras. Išleido Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija, Chicago, Ill., 1954 m. 544 puslapių. **Kaina $3.00.**

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. **Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.**

ŽYMIAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS

MALDŲ VAINIKĖLIS (originalė kaina 70 centų) ..... .50
MALDŲ RINKINĖLIS, juodais apdarais ..... .40

ĮVAIRAUS TURINIO

KOVOSE DĖL LIETUVOS. II-ji dalis. Parašyta gen. Stasio Raštikio. 666 pusl. Kaina: įrištais viršeliais—$7.00; neįrištais—$6.50.

DAŽYTAS VALIUS, S. Maugham romanas, lietuvių kalbon išverstas Stepo Zobarsko. 310 puslapių. **Kaina $3.00.**

CROSSES (KRYŽIAI)—Romanas. Parašė Vincas Ramonas. Anglų kalbon išvertė Milton Stark. Išleido "Lietuvių Dienos". Įdomi knyga angliškai skaitantiems. 329 pusl. **Kaina $4.00.**

RINKTINĖS MINTYS, žymiųjų pasaulio žmonių pasisakymai įvairiausiomis temomis. Parengė Juozas Prunskis. Virš 300 puslapių. **Kaina $4.00**

SMULKIOJI TAUTOSAKA—patarlės, priežodžiai, posakiai. Surinko ir užrašė Jonas Mingirdas. **Kaina $2.50.**

DIDYSIS INKVIZITORIUS, prof. Ant. Maceinos 2.00
JOBO DRAMA, prof. Ant. Maceinos 2.00
ŠIMTAI, Jeronimo Kačinsko 1.50
ŠVENTIEJI AKMENYS (eilėraščiai), Fausto Kiršos 2.00
LAUDIES DAINOS, IV, K. V. Banaičio 2.00
KARALIAI IR ŠVENTIEJI, Elenos Tumienės eilėraščiai. **Kaina $2.50.**

Užsisakant kreipkitės į
"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

DIEVAS SU MUMIS

MAŽIESIEMS KATEKIZMAS

Anglų ir lietuvių kalbose

Anglų kalba parašė kun. Richard Felix, O.S.B. Lietuvių kalbon išvertė kun. dr. A. Deknis. Išleido Šv. Kazimiero Seserys. 78 puslapių, paveikslėliais. Kaina 30 centų egzempliorius.

Užsisakant kreipkitės į
"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

LRKSA Ketvirtosios Pennsylvania Apskrities

IŠVAŽIAVIMAS

Rugpiūčio-Aug. 9, 1959

ROCKY GLEN PARKE

RENGĖJAI TURĖS REFREŠMENTŲ STANDĄ

VISUOMENĖ MALONIAI KVIEČIAMA DALYVAUTI